

Oma väylä -kuntoutuksen palveluntuottajat Kumppanuustilaisuuksien kysymykset ja vastaukset

Päivitetty 11.2.2025

Sisällysluettelo

1	Johdanto	13
2	Aikataulut ja kuntoutuksen oikea-aikaisuus.....	13
	Jos asiakas on vapaaehtoisesti lyhyeksi arvioidulla osastojaksolla, laitetaanko kuntoutus tauolle	13
	Voiko asiakas hakea ja milloin Oma väylä -kuntoutusta uudelleen edellisen kuntoutusjakson päätyttyä.....	13
	Milloin nuorta tavataan virallisesti viimeisen kerran?.....	13
	Voiko olla esim. oma väylä ja toimintaterapia yhtä aikaa?	13
	Voiko kuntoutuksen rytmittää loppumaan aiemmin, kuin kuntoutuspäätöksen aikaikkuna sulkeutuu.	14
	Onko asiakas oikea-aikaisesti palvelussa, mikäli hänen ei ole mahdollista itse liikkua kodin ulkopuolella, vaan liikkuu aina saattaen. Tämä saattaa tulla ongelmalliseksi mm ryhmätapaamisiin tulemisen kanssa, mikäli hän ei saa saattajaa. Voiko esimerkiksi kuntoutustapaamista yhdistää ryhmätapaamisen, mikäli asiakas pitää hakea tapaamisiin?	14
	Jos nuorelle on suunnitteilla opinnot ammatillisena kuntoutuksena, sulkeeko tämä oma väylä - kuntoutuksen samanaikaisesti pois? Oma väylä toisi kuitenkin lisäarvoa juuri neuropsykiatrisen viitekehyksen vuoksi.....	14
	Saako palveluntuottaja avata asiakaspaikkoja etukäteen ja jättää asiakkaita sitten jonoon odottamaan paikan vapautumista?	15
	Miten on päätösten jatkaminen jos asiakas odottaa yli 5kk aloitusta. Vai ajatellaanko että sitten kuntoutus toteutetaan hyvin tiiviisti sen mitä on maksaria jäljellä. Asiakas täytyy siis kuitenkin kontaktoida 2 viikon sisällä päätöksestä edelleen eikö?	15
3	Kuntoutuksen toteutus.....	16
	Millaisin edellytyksin ryhmäkäyntejä voidaan muuntaa yksilökäynneiksi jos yksittäiselle asiakkaalle ei löydy palveluntuottajalta soveltuvaa ryhmää esim. hyvin nuoresta iästä johtuen?.....	16
	Entä tilanteessa, jossa uuden ryhmän alkamisajankohta viivästyy eikä asiakas ehdi kuntoutuksen keston aikana käydä kaikkia ryhmäkertoja?	16
	Onko estettä toteuttaa Oma väylää ilta- ja viikonloppu-aikaan, jos se sopii asiakkaalle.	16

- Jos lopettaa Oma väylän kesken (kuntoutuksen alkupuolella), onko mahdollista saada uusi päätös Oma väylään myöhemmin sopivampana ajankohtana?17
- Kuuluvatko seurantatapaamiset 27:ään yksilökäyntiin vai ovatko erillisiä?.....17
- Jos ryhmätapaamiseen osallistuu vain 1 asiakas, toteutetaanko ja laskutetaanko ryhmätapaamisena vai yksilöllisenä tapaamisena?.....17
- Onko ok hyödyntää eläinavusteisuutta oma väylän yksilötapaamisilla? Meillä olisi mahdollisuus hyödyntää sekä hevosta että koiraa, jotka ohjaajineen on koulutettu eläinavusteisuuteen.17
- Oma väylä -kuntoutuksessa voidaan käyttää eläinavusteisuutta yksilötapaamisissa, kunhan menetelmän käyttö perustuu asiakkaan suostumukseen. Esimerkiksi vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioissa koiraa käytetään eikä Kelan erillistä suostumusta edellytetä. Palveluntuottajan on luonnollisesti aina varmistettava, että työntekijällä (eläinavusteisuus) ja eläimellä on riittävä koulutus toimia asiakkaiden kanssa. Palvelukuvauksessa on määritelty asiakasta varten määritelty vakuutusturva, joten palveluntuottajan on hyvä varmistaa, että vakuutusturva kattaa myös eläimen käytön kuntoutuksen aikana.....17
- Jos työskentelemme asiakkaan kanssa hevosavusteisesti, eikä asiakkaalla ole omaa autoa, eikä vanhemmilla ole mahdollisuuksia kuljettaa, onko näihin yksilökäynteihin mahdollista käyttää taksia ja korvaako Kela matkan? Tallille ei kulje julkiset.....18
- Kyseessä on matkakorvausasia, josta saa lisätietoa osoitteesta Matkakorvaukset | Henkilöasiakkaat | Kela Siellä ohjataan myös siihen, kuinka matkakorvauksia voi hakea. Tilanteessa on hyvä huomioida, että asiakkaan on ensin maksettava enintään 25 euron omavastuu per yhdensuuntainen matka. Yhteensä omavastuu on enintään 300 euroa vuodessa (ns. matkakatto). Kun se ylittyy, asiakkaan ei tarvitse maksaa omavastuuta loppuvuoden matkoista. Matkakorvausten omavastuusta voi lukea lisää yllä mainitulta verkkosivulta.....18
- Kirjataan palautteeseen pisteytyksen alun ja lopun WHOQL BREF, BDI, AKV kyselyiden pisteet, avataan sanallisesti , viitearvot ja kaikki muu? Sen lisäksi että GAS on avattu?18
- Onko pienet tulot riittävä poikkeuksellinen syy etäyhteydellä toteuttavaan ryhmätapaamiseen?18
- Mikäli asiakas ei käy ryhmässä, jotka kuuluvat osaksi oma väylää, kuinka kuntoutuksen kanssa toimitaan? (on osallistunut ryhmistä yhteen kuudesta ja kertoja on jäljellä enää neljä)19
- Yksilötapaamisia on jäänyt myös väliin eikä kaikkia tapaamisia enää ehditä järjestää, kuntoutuspäätös on syyskuun alkuun saakka voimassa.19
- Neljä (4) asiakasta olisivat kiinnostuneita jakamaan opiskelutekniikoita ja osaamistaan tällä saralla. Pohdin, että järjestäisin heille kaikille yhteisen tapaamisen, jossa olisin läsnä. Teknisesti tämä veisi heiltä kaikilta yhden 90 minuutin yksilötapaamisen. Kysynkin, että onko tämä mahdollista toteuttaa palvelukuvauksenne puitteissa VAI pyrinkö järjestämään

heidät kymmenen (10) kappaleen ryhmämuotoiseen toimintaan palvelukuvauksessanne olevien ryhmäperiaatteiden mukaisesti? Ryhmäkerta tuottaisi myös siis sen, että ryhmään osallistuisi suurempi määrä asiakkaitamme.	19
Meillä loppumassa muutama kuntoutus ja olisin kysynyt sinulta palautelomakkeen teko-ohjetta ja suosituksia nuoren jatkokuntoutukseen.	20
Tarvittaessa samana päivänä voi olla yksilötapaaminen 60 minuuttia + 60 minuuttia. Tuleeko nämä ajat olla peräkkäin vai voiko olla yksi 60 minuuttia esim. aamupäivällä ja toinen 60 minuuttia iltapäivällä?.....	20
Voiko samalle päivälle yhdistää yksilötapaamisen 60 minuuttia ja ryhmätapaamisen 90 minuuttia? Entä yksilötapaamisen 60 minuuttia ja ryhmätapaamisen 60 minuuttia?	20
Ryhmä koostuu esim. 5 henkilöstä, mutta ryhmään tulee paikalle vain 1 nuori. Laskutetaanko tapaaminen yksilö vai ryhmä tapaamisena?	21
Saako ryhmiä pitää sovitusti etänä? Nuoret osallistuvat etänä ryhmiin paremmin.	21
Mikä on osallistujien vähimmäismäärä läheisten ryhmälle? (Eli pidetäänkö tapaaminen, jos yksi osallistuja).....	21
Onko läheisten ryhmiä mahdollisuus toteuttaa etänä kuvapuheluna?.....	21
Voimmeko järjestää näiden asiakkaiden läheisten kanssa ryhmän kokonaan etätoteutuksella, mikä olisi meidän kokemuksemme mukaan kaikille osapuolille selkeämpää ja tasavertaisempaa, kuin sellainen ryhmätapaaminen, jossa osa osallistujista on paikan päällä ja osa etäyhteyden välityksellä paikalla.	21
Mitä tarkoittaa ryhmätapaamisissa poikkeuksellisesti etämenetelmiä käyttäen?.....	21
Oma väylä kuntoutuksessa on ryhmäkäyntikertoja, voiko vaihtaa yksilökäynneiksi, jos etäkuntoutus ei ole mahdollista ja matkustaminen ei tule kyseeseen asiakkaiden kohdalla?	22
Oma väylä -kuntoutuksessa on tärkeänä osana myös ryhmämuotoiset tapaamiset. Pohdimme, miten toimia tilanteessa, jos nuori ei pysty/halua terveydentilansa tai muun syyn vuoksi osallistua näihin 10 ryhmätapaamiseen?	22
Onko olemassa jotain tarkempaa toimintamallia, kuinka kuntoutus tulisi toteuttaa? esim. Työkirja tyyppistä materiaalia vai toteuttaako jokainen palveluntuottaja kuntoutuksen omalla tavallaan.....	22
Saako Nuotti valmennus ja Oma väylä olla päällekkäin. Näitäkin on tullut ja hieman ehkä kuntoutuksen näkökulmasta päällekkäisiä.	22

Kun kuntoutuja 16-17 vuotias, voidaanko tavata useammin nuorta vanhemman kanssa sen lisäksi että 5 x vanhempia mahdollista tavata yksin?.....	23
Jos yli 18v asiakas itse toivoo, että hänen läheistään tavataan ilman hänen läsnäoloaan, onko mahdollista?	23
Jos Oma väylä -kuntoukseen tulevien päätöksiä tulee harvakseltaan ja nuorten kuntoutus alkaa eri aikoina, missä vaiheessa tulisi pyrkiä ryhmän muodostamiseen?	23
Teidän ohjeissa sanotaan myös, että ryhmä voi olla myös kaksi henkilöä?	23
Toteutuvatko seurantakäynnit kuntoutuspäätöksen aikana vai vasta päätöksen päättymisen jälkeen? Tämä jää epäselväksi palvelukuvauksen perusteella, kun puhutaan vain kuntoutuksen päättymisestä.	23
Jos Kelan päätöksestä on oma väylä kuntoutus on ajalle 30.7-31.7.2022, mutta kuntoutus alkaa vasta 7.9.2021 ja näyttää siltä että kaikkia yksilökäyntejä tai ryhmäkäyntejä ei ennätä pitämään voiko kuntoutus päätöksen ajanjaksoa muuttaa vastaamaan realistista kuntoutusprosessia?	24
Miten toimia, jos nuoren oma väylä -kuntoutuksen päätöstä on voimassa ja tapaamisia on vielä käyttämättä, mutta nuori muuttaa toiselle paikkakunnalle opiskelun päätyttyä. Paikkakunta ei välttämättä ole enää palveluntuottajan alueella.	24
Voiko seurantakäynnit toteuttaa sen 12 kuukauden jälkeen?	24
Mitä Kela suosittelee asiakkaille, joille 1 vuosi ei riitä ja kuntoutustarve jatkuu?	24
Käsitelläänkö yhden vuoden oma väylässä olleiden jatkohakemuksia , eli voiko saada toisen vuoden?	24
Mikäli asiakas on englanninkielinen, onko kuntoutuspalautte kirjoitettava kaksikielisenä?	25
Entä ennakkoyhteydenotto, jos asiakas ei käytä suomen kieltä?	25
Jos kuntoutuspäätöstä ei vielä ole tullut ja ryhmätoiminta on jo alkamassa, voiko kuntoutukseen hakeutuja osallistua ryhmätoimintaan jo tässä vaiheessa?	25
Palvelukuvauksessa lukee "enintään 10 ryhmätapaamista", mikäli siis ryhmiä ei asiakkaan kohdalla toteudu kymmentä, voiko niitä muuttaa yksilötapaamiseksi? Eli jos ryhmätapaamisia ei toteudu kymmentä, niin ne jäävät vain pois? Onko minimimäärää ryhmätapaamisille?.....	25
Miten toimia, jos nuori ei halua läheisensä osallistuvan kuntoutukseen eikä läheisille suunnattuun läheisten ryhmätapaamiseen? Tai jos läheinen ei koe tarvetta osallistua ryhmään?.....	25

	Jos asiakas ei nimeä/hänellä ei ole läheisiä. Jäävätkö läheisen ryhmäkäynnit käyttämättä vai voiko ne kääntää asiakkaan yksilö- tai ryhmäkäynneiksi?.....	26
4	Tilat ja asiakkaan oikeus valita palveluntuottaja	26
	Oma väylä- kuntoutuksen palvelukuvauksessa sanotaan, että palveluntuottajan tulee järjestää työparille työnohjaus. Tarkoittaako tämä, että työparille on oma kahdenkeskinen työnohjauksensa vai käykö, että työparit osallistuvat ryhmätyönohjaukseen, jossa on useampi työpari?.....	26
	Miten Kela valitsee palveluntuottajan siinä tapauksessa, jos asiakas ei ole sitä itse valinnut?	26
	Onko mahdollista että uudet asiakkaat voivat tavata työntekijäänsä rekisteröityessä määritellyssä toimipisteessä, ja käydä ryhmässä toisessa toimipisteessä?.....	26
	Millä ehdoin ryhmätapaamisia voi järjestää palveluntuottajan toimitilojen ulkopuolella? Esimerkiksi retkeilyalueella onko vaatimus, että käytävissä on wc-tilat?.....	27
	Ryhmätapaamisia on ilmeisesti mahdollista toteuttaa harkiten myös palveluntarjoajan toimitilojen ulkopuolella. Onko näille ulkoisille ryhmätapaamisille minkäänlaisia tarkennettuja ehtoja toteutumisen suhteen?	27
	Asiakkaan oikeus valita palveluntuottaja: Sopimusehdoissa on mainittu mahdollisuus valita palveluntuottaja muusta maakunnasta kelan suostumuksella perustellusti. Asiakkailta on tullut palautetta, että tämä ei ole käytännössä ollut mahdollista. Esim. tapaus, jossa kahteen eri toimipisteeseen sama matka, toinen omassa maakunnassa toinen ei. Vanhemmat kulkivat työssä toisen maakunnan puolella, joka olisi mahdollistanut asiakkaan kuntoutukseen kulkemisen. Kela ei ollut myöntänyt päätöstä ko. toimipisteeseen.	27
	Saako toimipistettä vaihtaa kesken kuntoutuskauden. Nyt siirtymisiä tulossa, kun syksyllä asiakkaat aloittavat esim. opiskeluja eri paikkakunnalla.	27
5	Henkilöstö.....	28
	Toimipaikassamme toimii mm. kaksi eri psykologia sekä neljä toimintaterapeuttia, sosiaalityöntekijä, sairaanhoitaja jne. Jos asiakkailla on eri työntekijät, mutta he osallistuvat samaan ryhmään, niin tuleeko silloin joka kerta molemmista tiimeistä yksi ohjaamaan (yhteensä kaksi ohjaajaa) ryhmää. Vai voiko esim. asiakkaan A tiimistä vaikkapa psykologi ohjata ryhmää joinain kerroin yksin, vaikka hän ei ole asiakkaan B tiimissä?	28
	Voiko Oma väylässä työparina toimia saman ammattinimikkeen edustajat? Esim. toimintaterapeutti-toimintaterapeutti, tiimissä on kuitenkin moniammatillinen edustus. ..	28
	Asiakas kieltäytyy tapaamasta psykologia, onko tämä este kuntoutukselle? Olemme tarjonneet erilaisia tapoja tapaamisen järjestymiseksi, mutta hän kieltäytyy tässä kohden.	28

Miten työpari työskentelyä kuntoutuksessa hyödynnetään eli kuinka paljon tapaamisista voi olla työpari tapaamisia ja miten tämä laskutetaan. miten työnohjauksen hinta meneekö samalla 142 euron hinnalla työnohjaajalle.....	28
Yksilökäyntejä ei ehditä toteuttaa työntekijän sairastumisen takia, voidaanko asiakkaan kuntoutuspäätöstä pidentää?	29
Jos asiakas on todennut kuntoutuksen aikana, että palveluntuottajalla ei ole tarpeeksi neuropsykiatrista tai psykologista osaamista, ja haluaisi vaihtaa palveluntuottajaa, onko tämä mahdollista?	29
Psykologin osallistuminen. Meillä on asiakkaita, joilla menee yhtäaikaaisesti esim. koulupsykologin tapaamiset ja asiakas ei koe tarvetta tavata psykologia. Onko perusteltua olla käyttämättä psykologin yksilötapaamista alussa, jos asiakkaalla aktiivinen kontakti psykologiin toisaalla ja toive asiakaslähtöinen? Voiko korvata esim. verkostotapaamisella ko. psykologin, kuntoutujan ja omaohjaajan kesken.....	30
Palvelukuvauksessa kuvataan psykologin roolia. Tekstissä mainitaan, että psykologi voi tarvittaessa "arvioida" ja "tutkia" asiakasta (mm. psyykkinen ja kognitiivinen toimintakyky). Psykologin tutkimus/arvio vie yleensä muutaman tunnin. Onko arvioon/tutkimukseen kuitenkin mahdollista käyttää erillisiä tapaamisia vai sisältyvätkö ne vuoden ajalle määriteltyyn 27 tapaamiseen?.....	30
Jos asiakas ei alkuvaiheessa halua tavata ketään muuta kuin omaohjaajaa (esim. sosiaalisten tilanteiden pelot). Voiko psykologin käynti olla kuntoutuksen myöhemmässä vaiheessa, vaikka palvelukuvauksen mukaan psykologin ajatellaan osallistuvan alkukäynteille.	30
Psykologin EA-koulutus: Onko tarkoitus, että myös psykologilla on voimassa oleva EA-koulutus?	30
Voiko moniammatilliseen työryhmään kuuluva psykologi toimia työparin toisena jäsenenä läpi asiakkaan kuntoutuksen, mikäli asiakkaan tilanne niin vaatii?	31
Pitääkö valinnaisen ammattihenkilön (työelämän asiantuntija tai erityisopettaja) tapaamisilla olla mukana aina myös moniammatillisen tiimin jäsen, koska valinnainen ammattihenkilöhän ei kuulu moniammatilliseen tiimiin? Palvelukuvauksesta: "Yksilötapaamisiin osallistuu · aina asiakas ja tarpeen mukaan hänen läheisensä · aina vähintään yksi moniammatillisen tiimin jäsen · asiakkaan kanssa yhteisesti sovitut, asiakkaan arkeen liittyvät – ja muut toimijat." ..	31
Tuleeko ryhmätapaamisten vetäjien olla samat henkilöt kuin ryhmäläisten "omien" työntekijöiden? Tämä siis siinä tilanteessa, kun Oma väylä -tiimissä on useampia ammattilaisia ja ryhmien muodostaminen olisi helpompaa, jos työntekijöitä voi käyttää "ristiin".	31
Voiko kuntoutuksen ohjaaja AMK korvata liikunnan ohjaaja AMK?	32

Oma väylä -kuntoutuksen palvelukuvauksessa todetaan, että nuoren tapaamisessa on aina mukana vähintään yksi moniammatillisen tiimin jäsen. Jos nuoren tilanteessa on perusteltua, että hän tapaisi työelämänsiantuntijan, pitääkö myös tässä tapaamisessa olla lisäksi mukana joku moniammatillisen tiimin jäsenistä vai voiko työelämänsiantuntija tavata nuoren yksin ja se kirjataan yhdeksi toteutuneeksi tapaamiseksi.....	32
6 Poissaolot kuntoutuksesta	32
Mikäli asiakas ei ilmoita poissaolosta tai peruu tulonsa viime tipassa, niin voiko palvelun tuottaja veloittaa peruutusmaksua asiakkaalta mikäli asiakas ja palveluntuottaja ovat näin sopineet?	32
Kela korvaa palveluntuottajalle kaikki asiakkaan kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset, joten kuntoutus on asiakkaalle lähtökohtaisesti maksutonta. Kuntoutuksen alkuvaiheessa on hyvä sopia kuntoutuksen peruuttamiskäytännöistä selkeästi, vaikka ei sovittaisikaan kustannusten korvaamisesta. Jos asiakkaan kuntoutus peruuntuu toistuvasti, on hyvä keskustella sekä asiakkaan että Kelan kanssa siitä, onko kuntoutuksen jatkaminen tarkoituksenmukaista vai olisiko kuntoutus syytä keskeyttää tai pohtia jotain muuta kuntoutusvaihtoehtoa.	32
Jos palveluntuottaja ja asiakas yhdessä sopivat peruuntumisiin liittyvistä korvauskäytännöistä, on varmistettava, että asiakas ymmärtää ehdot, joihin hän sitoutuu. Viime kädessä asiakas itse arvioi sen, sitoutuuko sopimukseen palveluntuottajan kanssa vai ei (korvausvastuu voi myös vaikuttaa palveluntuottajan valintaan).	33
Lisäksi kuluttajariitalautakunta on osaltaan arvioinut kohtuullisuutta yksittäisissä tapauksissa, joten myös ko. ratkaisusta voi hakea tukea kohtuullisuusarvioinnille. Kuluttajariitalautakunnan mukaan kohtuuttomuusarvointi on aina kokonaisharkintaa ja asiassa on merkityksellistä peruutuksen syy (Hoitohinnan veloittaminen kokonaan voi johtaa kohtuuttomuuteen esimerkiksi silloin, kun peruutuksen syynä on odottamaton ja äkillinen sairastuminen tai tapaturma, jota kuluttaja ei ole voinut sopimusta tehdessään ennakoida ja joka on estänyt sovittujen hoitojen käyttämisen).	33
Jos asiakas lähtee matkalle, pitääkö silloinkin tarjota tapaamisia?	33
Onko ryhmissä jotain poissaolo määrää? Pitääkö niitä korvata jotenkin, jos joutuu olemaan poissa eikä pääse etänäkään osallistumaan? (tämä asiakkaasta riippuen) Entä jos asiakas joka aloittaa kuntoutuksen myöhemmin kuin muut ja muut ovat jo pitäneet kolme ryhmää. Riittääkö, että hän tulee vielä mukaan vai pitääkö hänelle järjestää jotain korvaavaa ryhmää toisesta ryhmästä?	33
Jos nuori osallistuu ryhmään vain muutaman kerran, mutta ei halua osallistua kaikkiin 10 ryhmätapaamiseen, voidaanko loput ryhmätapaamiset tämän nuoren kohdalla muuttaa yksilötapaamisiksi vai jäävätkö nämä ryhmätapaamiset sitten vain käyttämättä?	34
Miten toimia, jos Oma väylä -kuntoutuksen päätöksen saanutta nuorta ei saada kiinni/nuori ei vastaa yhteydenottoihin? Kysymys koskee siis ensimmäistä yhteydenottoa nuoreen.	

	Nuoreenhan ollaan yhteydessä kahden viikon kuluessa päätöksen saapumisesta. Eli kuinka pian palveluntuottajan tulee olla asiasta yhteydessä Kelaan ja mihin numeroon?	34
7	Lääkärintlausunto	35
	Käykö Oma väylä kuntoutuksen hakemiseen nyt myös yksityisen lääkärin B-lausunto?	35
8	Mittarit	35
	Voiko jokainen valmentaja itse tunnistautua ja siirtää tilastoitavat mittaritiedot (asiakkaan luvalla) teille järjestelmään?	35
	Tarvitseeko palveluntuottajan toimittaa palaute keskeytyneestä Oma väylä -jaksosta.	35
	Seurantavaiheessa olevien asiakkaiden kanssa, tuleeko työkykykysymys-lomake täyttää myös silloin?	35
	Liitetäänkö loppulausuntoon muita liitteitä kuin gas lomake?	35
	Jos asiakas on vastikään täyttänyt samat kyselyt toisaalla (BDI, Whoqol), voiko näitä tietoja käyttää vai tehdäänkö toisto aiemmasta riippumatta?	36
	Whoqol Bref-kyselyssä viitearvot lähtevät 18-vuodesta ylöspäin. Onko ajateltu, että alle 18-vuotiaille tehdään silti ko. kysely?	36
	Käytettävissä olevista mittareista Elämänlaatumittari on käytettävissä vain tulostettavana lomakemuotona. Miten lomakkeen pystyisi täyttämään netissä, jolloin sen tuloksia pystyisi vielä paremmin hyödyntämään?	36
	Edellyttääkö Kela, että Oma väylä -työntekijöillä (työparilla) on käytynä 3 op mittainen GAS-koulutus vai onko se suositus?	36
	Kuntoutuksessa käytettävien lomakkeiden pisteytykset – minne syötetään?	36
9	Laskutus	36
	Jos kuntoutusryhmään on sovittu esim. 6 asiakasta, mutta ryhmäkäynnille saapuukin heistä vain 4 (ilman ajoissa tapahtuvaa poissaoloilmoitusta), niin toteutuuko ryhmä oletusarvoisen 6 mukaan (eli 2 ohjaajan ryhmänä), vai toteutuuko käynti 1 ohjaajan laskutuksen mukaan? Tällaisessa tapauksessahan 2 ohjaajaa on kuitenkin valmistautunut ryhmäkäyntiin ja saapunut paikalle? Mikä on oikea tapa toimia laskutuksen suhteen?	36
	Jos asiakas on ilmoittautunut ryhmään ja hänelle painotettu että ilmoittautuminen on sitova, häntä on muistutettu viestillä ryhmästä mutta silti ei saavu, eikä ilmoita poissaolostaan. Saako tätä laskuttaa?	37
	Mistä löydän vuonna 2023 voimaan tulleen hintaliitteen	37

Jos saman asiakkaan asioissa osallistuu 2 tai useampi läheinen läheisten ryhmätapaamisiin, laskutetaanko ainoastaan 1?.....	37
Saako omaisten ryhmätapaamisesta laskuttaa tuplakäyntiä?	37
Onko Oma Väylä Alv 0 % vaiko alv 24 % toimintaa?.....	37
Onko Kelalla verkkolaskutus vai perinteinen paperilaskutus?.....	38
Mitä Kelan KU-lomakkeita laskutuksessa käytetään. Mitkä lomakkeet siis käytössä?	38
Jos työpari tapaa asiakasta yhdessä (esim. alkuhaastattelu), miten tapaaminen laskutetaan?.....	38
Laskutetaanko siis ensimmäinen puhelimitse otettu max.30min yhteydenotto myös?	38
Onko palveluntuottajan näkökulmasta laskutettavia ne peruuntuneet Oma väylä käynnit, jolloin asiakas äkillisesti sairastunut. Mikä kelan näkökulmasta "äkillinen"?	38
Onko laskutettavia käynnit, jolloin asiakas ei saavu paikalle?	38
Vähentävätkö nämä laskutukset asiakkaan käyntejä?	38
Asiakkaalle varattu aika 90min, saapuu 30 min myöhässä. Käynti 60min, laskutus toteutuneen vai suunnitelman mukaan?.....	39
Kuntoutuksessa palvelua tuottavan psykologin työn hintaa ei ole hinnastossa, mikä on työn hinta?	39
Yksilötapaamisten 60 min ja 90 min hinnat on esitetty. Kaksi 60 min tapaamista on 120 min tapaaminen – mikä tällöin on hinta?	39
Äkillinen sairastuminen on selkeä. Mutta jos nuori ei vain jaksaa herätä/on muuta ohjelmaa ja aamulla ilmoittaa, että ei tule tapaamiseen. Voiko silloin laskuttaa? Entä jos asiakas on unohtanut käynnin ja palveluntuottajalle tulee kustannuksia? Mikäli peruuttaminen tulee niin, että varattu aika on jo alkanut ja niin voiko laskuttaa? Voiko asiakas perua yksilöajan saman päivän aikana? Meneekö käynti?.....	39
Jos ryhmäkerralle kutsuttu 5-8 asiakasta, mutta paikalla 2-4, kumman mukaan laskutus?	40
Ymmärrän alla olevasta, että viimeiset kolme seurantakäyntiä ovat puolen vuoden sisään, kun 12kk kuntoutujakso on ohi. Päätöksissä on nyt myönnetty 42 käyntiä ja 12kk voimassaoloa. Jos tulkintani on oikea, niin ymmärtääkseni emme voi laskuttaa kela, jos päätös ei ole voimassa seurantakäyntien ajan. Onko tarkoitus ollut, että päätös on voimassa 18kk?	40
Onko tapana tehdä asiakkaan ja palveluntuottajan välille oma palvelusopimus vai riittääkö Kelan päätös asiasta?.....	40
10 Kuntoutusraha tai muu kuntoutustuki	41

Voisiko saada selvempää ohjeistusta nuoren kuntoutusrahasta ja matkakorvauksista liittyen oma väylään.	41
Kuntoutusraha yms. etuudet herättävät Oma väylässä kysymyksiä. Asia nousee osin Nuotin kautta, joka ammatillinen kuntoutus ja siinä räätälöity kuntoutusraha saatavilla. Asiakkaat ovat saaneet myös kelalta erilaisia vastauksia. Mitä tukea asiakkaan on mahdollista Oma väylä kuntoutuksessa kelalta saada?	41
Voiko korvauksia hakea esimerkiksi opiskeluvälineisiin?	41
Millaisissa tapauksissa Oma väylä kuntoutuksessa asiakas on oikeutettu kuntoutustukeen tai sairauspäivärahaan? Opinnot tai työ keskeytyy kuntoutuksen tarpeen ja alun vuoksi? Asiakas on ollut työttömänä ja aloittaa kuntoutuksen?	41
11 Dokumentointi	42
Miksi loppulausunto pitää lähettää kahden viikon kuluessa kuntoutusjakson päättymisestä?	42
Materiaaleista löytyvä Palvelulupaus – lähettääkö Kela sen asiakkaalle?	42
Täytyykö kuntoutuksen alussa toimittaa jotain dokumentteja Kelaan vai toimitetaanko ne vasta kuntoutuspalautteen yhteydessä? Esimerkiksi kuntoutussuunnitelma, tavoitteet, suostumukset, mittarit?	42
12 Yleistä	42
12.1 Onko Kelalta suositusta siitä, miten kuntoutuspalautteen osalta otsikoidaan, jotta ne vastaisivat Kantaan liittyvää koodistoa? Otsikointivaihtoehtoja on useita kuten yhteenveto, lausunto ja hoitopalaute ja tähän kaipaisin selkeämpää ohjeistusta, jos sellainen on olemassa.	42
Mitä tietoja palveluntuottajan tulee säilyttää paperisena?	43
Mitä tietoja tulee lähettää teille? Voiko lähettää esim. salattuna sähköpostina (ei paperisena)?	44
Jos Oma väylä kuntoutus on päätynyt ja kaikki seurantakäynnitkin toteutuneet, kuinka kauan meidän tulisi säilyttää asiakkaan papereita ja lomakkeita? Vai voiko ne tuhota vai pitääkö toimittaa kelaan säilytettäväksi?	44
Onko Oma Väylä -lähetteitä tulossa lisää?	45
Voiko Kelan sivuilla olevaa Oma väylä -kuntoutuksen materiaalia käyttää palveluntuottajan verkkosivuilla?	45
Asiakkaalla voi olla diagnosoituna samanaikainen psykiatrinen häiriö, jonka hoito toteutuu terveydenhuollossa.” Onko ajateltu, että jossakin kohtaa psyk.dg sulkee pois Oma Väylän?	45

- Jos nuorella ei ole mahdollista käyttää julkisia kulkuneuvoja tai hän kokee muuten matkan haasteelliseksi, miten palveluntuottajan tulisi näissä tilanteissa ohjeistaa nuorta? Voiko nuori saada rahallista tukea matkoihin?45
- Siirrämmekö asiakaskäyntien kirjaukset Kantaan?46
- Nuotti-valmennuksessa päätöksen tekijän kanssa pystyy suoraan käsittelemään nuoren asioita. Oma väylässä pitää yhteyttä ottaa Kelan viranomaislinjan kautta ja pyytää yhteydenottoa, ei ole siis suoraa numeroa ratkaisijalle. Onko näin jatkossakin?46
- Olemme ottaneet käyttöön päivitetyn version kuntoutuksen hyödyn arvioinnin suostumuslomakkeesta (KU 5), mutta se on herättänyt kysymyksiä. Vastausvaihtoehtoja on kyllä ja ei, mutta ennen allekirjoitusta kuitenkin sanotaan, että allekirjoittamalla vahvistan osallistumiseni. Eli tuleeko lomaketta täyttää, jos henkilö ei halua osallistua tutkimukseen ja lähetetäänkö lomakkeita, joissa kieltäydytään, kelalle? En löytänyt tähän sivuiltanne vastausta.46

1 Johdanto

Tähän asiakirjaan on koottu Oma väylä -kuntoutuksen palveluntuottajien koulutustilaisuuksien kysymykset ja vastaukset aiheittain. Asiakirjaa päivitetään palveluntuottajien yhteistyötapaamisten jälkeen.

2 Aikataulutus ja kuntoutuksen oikea-aikaisuus

Jos asiakas on vapaaehtoisesti lyhyeksi arvioidulla osastojaksolla, laite- taanko kuntoutus tauolle

Pääsääntöisesti Kelan järjestämää kuntoutusta ei voi toteuttaa eikä kustannuksia korvata sairaala/laitoshoidon aikana. Suosittelemme jaksottamaan kuntoutuksen siten, että toteutusta jatketaan kun asiakas palaa takaisin kotiin ja se voi toteutua asiakkaan arkiympäristössä. Jos on syytä arvioida, että päätöksen voimassaoloaika ei riitä, olkaa yhteydessä kuntoutuksen viranomaislinjalle ja pyytäkää mahdollisuutta asiakkaan päätöksen pidentämiseen.

Voiko asiakas hakea ja milloin Oma väylä -kuntoutusta uudelleen edellisen kuntoutusjakson päätyttyä

Oma väylä -kuntoutusta ei ole tarkoituksenmukaista järjestää toistuvasti. Jos Oma väylää haetaan uudelleen, tarve arvioidaan asiakaskohtaisesti: esim. tilanne, jossa Oma väylä on myönnetty lukio-opintojen loppuun saattamiseksi, ja myöhemmin tulee tilanne, jossa nuori tarvitsee tukea työelämään siirtymiseen tai jatkamiseen.

Milloin nuorta tavataan virallisesti viimeisen kerran?

Palvelukuvauksen mukaisesti yksilölliset seurantatapaamiset tehdään 2-6 kk kuluessa kuntoutuksen päättymisen jälkeen. Seurantatapaamisilla ei ole olemassa omaa hintaluokkaa, ne sisältyvät kuntoutuksen hintoihin.

Voiko olla esim. oma väylä ja toimintaterapia yhtä aikaa?

Ei voi, sillä Oma väylä -kuntoutusta ei voida myöntää asiakkaille, joilla täyttyvät vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen edellytykset.

Voiko kuntoutuksen rytmittää loppumaan aiemmin, kuin kuntoutuspäätöksen aikaikkuna sulkeutuu.

Palvelukuvauksen mukaisesti jaksota asiakkaan kuntoutukseen sisältyvät erilaiset tapaamiset ja toimet siten, että niistä muodostuu eheä, asiakkaan kuntoutustarpeeseen vastaava kokonaisuus.

Kuntoutuksen voit toteuttaa myös esimerkiksi mukaisesti kuntoutuspäätöksessä määriteltyä vuotta tiiviimmin, kunhan aikataulutus on järkevä ja perustuu asiakkaan tarpeeseen eikä kuntoutuksen sisältö kärsi.

Onko asiakas oikea-aikaisesti palvelussa, mikäli hänen ei ole mahdollista itse liikkua kodin ulkopuolella, vaan liikkuu aina saattaen. Tämä saattaa tulla ongelmalliseksi mm ryhmätapaamisiin tulemisen kanssa, mikäli hän ei saa saattajaa. Voiko esimerkiksi kuntoutustapaamista yhdistää ryhmätapaamisen, mikäli asiakas pitää hakea tapaamisiin?

Palveluntuottaja arvioi ensimmäisten käyntikertojen aikana yhdessä asiakkaan kanssa, kykeneekö asiakas osallistumaan kuntoutuksen kaikkiin osa-alueisiin (yksilö- ja ryhmätapaamisiin). Mikäli arvioidaan, ettei asiakas pysty osallistumaan kuntoutukseen kokonaisvaltaisesti, tulee palveluntuottajan olla yhteydessä Kelaan. Tapaamiset toteutuvat asiakkaan arkiympäristössä ennalta sovitussa paikassa, asiakkaan kuljettaminen palveluntuottajan toimesta ei ole tarkoituksenmukaista. Yksilötapaaminen voi toteutua esim. ennen tai jälkeen ryhmätapaamisen.

Jos nuorelle on suunnitteilla opinnot ammatillisena kuntoutuksena, sulkeeko tämä oma väylä -kuntoutuksen samanaikaisesti pois? Oma väylä toisi kuitenkin lisäarvoa juuri neuropsykiatrisen viitekehyksen vuoksi.

Ammatillisen kuntoutuksen palvelut eivät poissulje Oma väylä -kuntoutusta: on kuitenkin hyvä huomioida kuntoutuspalveluiden mahdolliset sisällölliset päällekkäisyydet, asiakasryhmän erityispiirteet sekä asiakkaan jaksaminen kahdessa samanaikaisessa kuntoutuksessa.

Saako palveluntuottaja avata asiakaspaikkoja etukäteen ja jättää asiakkaita sitten jonoon odottamaan paikan vapautumista?

Palveluntuottaja ilmoittaa rekisteröitymisjärjestelmään asiakasmäärän, jolle se pystyy kalenterivuoden aikana toteuttamaan kuntoutusta ja johon palveluntuottaja sitoutuu. Jos palveluntuottaja haluaa itse määrittää asiakaspäätösten jakautumista kalenterivuoden aikana, voi palveluntuottaja ilmoittaa aluksi pienemmän asiakasmäärän, ja nostaa asiakasmäärää sitä mukaa kun uusia asiakkaita on mahdollista ottaa.

Palveluntuottaja voi myös ilmoittaa kerralla koko kalenterivuoden asiakasmääränsä, jolloin kuntoutuspäätöksiä tehdään Kelassa sitä mukaa, kun asiakkaat hakevat palveluntuottajan toteuttamaan kuntoutukseen.

Miten on päätösten jatkaminen jos asiakas odottaa yli 5kk aloitusta. Vai ajatellaanko että sitten kuntoutus toteutetaan hyvin tiiviisti sen mitä on maksaria jäljellä. Asiakas täytyy siis kuitenkin kontaktoida 2 viikon sisällä päätöksestä edelleen eikö?

Pääsääntöisesti asiakkaiden kuntoutuspäätöksiä ei jatketa, vaan palveluntuottajan tulee toteuttaa kuntoutus palvelukuvauksen mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa palveluntuottajan yhteydenottoa asiakkaaseen 2 viikon kuluessa kuntoutuspäätöksen saapumisesta, jonka jälkeen palveluntuottaja lähettää asiakkaalle kutsukirjeen, josta ilmenee mm. ensimmäisten tapaamisten ajankohta.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että asiakkaan kuntoutuksen aloitus viivästyy esim. palveluntuottajan henkilöstöön tai asiakastilanteeseen johtuvasta syystä.

3 Kuntoutuksen toteutus

Millaisin edellytyksin ryhmäkäyntejä voidaan muuntaa yksilökäynneiksi jos yksittäiselle asiakkaalle ei löydy palveluntuottajalta soveltuvaa ryhmää esim. hyvin nuoresta iästä johtuen?

Palvelukuvauksen mukaisesti ryhmätapaaminen voidaan muuttaa yksilötapaamiseksi ainoastaan silloin, jos asiakkaita ei ole riittävästi ryhmän muodostamiseksi (ryhmän koko on vähintään 2 asiakasta).

Entä tilanteessa, jossa uuden ryhmän alkamisajankohta viivästyy eikä asiakas ehdi kuntoutuksen keston aikana käydä kaikkia ryhmäkertoja?

Kuntoutuspäätöksen pituus on 12 kk, jonka aikana palvelukuvauksen mukaiset ryhmätapaamiset tulee toteuttaa. Ryhmiä ei ole määritelty avoimiksi tai suljetuiksi, palveluntuottaja voi alkaa toteuttaa ryhmätapaamisia 2 asiakkaan kanssa.

Onko estettä toteuttaa Oma väylää ilta- ja viikonloppuaikaan, jos se sopii asiakkaalle.

Palvelukuvauksen mukaisesti kuntoutus perustuu asiakkaan tarpeisiin:

- Toteuta asiakkaan yksilötapaamiset aina asiakkaan tarpeen ja tilanteen vaatimalla tavalla.
- Ryhmätapaamisten osalta huomioidaan tapaamisten ajoituksessa työssäkäyvien ja opiskelijoiden mahdollisuudet osallistua ryhmätapaamisiin.

Jos lopettaa Oma väylän kesken (kuntoutuksen alkupuolella), onko mahdollista saada uusi päätös Oma väylään myöhemmin sopivampana ajankoh- tana?

Asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta jatkaa kuntoutusta automaattisesti myöhem- min uudelleen. Asiakas voi selvittää oikeuden etuuteen myöhemmin uudelleen, Kelassa kuntoutustarve arvioidaan aina ajankohtaisesti. Käytännössä asiakas voi jättää tällöin uuden hakemuksen. Jos oikeutta selvitetään uudelleen jo pian, esimerkiksi puolen vuo- den sisällä, asiakas voi olla lähtökohtaisesti yhteydessä Kelaan asiointipalvelun viesti- toiminnon kautta ja kertoa ajankohtaisesta tilanteesta ja toiveesta jatkaa aiemmin lak- kautettua kuntoutuspalvelua. Tällöin Kela pyytää tarvittavat mahdolliset lisäselvitykset tarvittaessa.

Kuuluvatko seurantatapaamiset 27:ään yksilökäyntiin vai ovatko erillisiä?

Palvelukuvauksen mukaiset seurantakäynnit sisältyvät noihin palvelun enimmäismää- rän mukaisiin käyntikertoihin (42): 27 yksilöllistä tapaamista, 10 ryhmätapaamista, 1- 2 läheisten ryhmätapaamista ja 1-3 seurantatapaamista.

Jos ryhmätapaamiseen osallistuu vain 1 asiakas, toteutetaanko ja laskute- taanko ryhmätapaamisena vai yksilöllisenä tapaamisena?

Tapaaminen toteutetaan ja laskutetaan ryhmätapaamisena.

Onko ok hyödyntää eläinavusteisuutta oma väylän yksilötapaamisilla? Meillä olisi mahdollisuus hyödyntää sekä hevosta että koira, jotka ohjaaji- neen on koulutettu eläinavusteisuuteen.

Oma väylä -kuntoutuksessa voidaan käyttää eläinavusteisuutta yksilötapaamisissa, kunhan menetelmän käyttö perustuu asiakkaan suostumukseen. Esimerkiksi vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioissa koira käytetään eikä Kelan erillistä suostu- musta edellytetä. Palveluntuottajan on luonnollisesti aina varmistettava, että työnteki- jällä (eläinavusteisuus) ja eläimellä on riittävä koulutus toimia asiakkaiden kanssa. Pal-

velukuvauksessa on määritelty asiakasta varten määritelty vakuutusturva, joten palveluntuottajan on hyvä varmistaa, että vakuutusturva kattaa myös eläimen käytön kuntoutuksen aikana.

Jos työskentelemme asiakkaan kanssa hevosavusteisesti, eikä asiakkaalla ole omaa autoa, eikä vanhemmilla ole mahdollisuuksia kuljettaa, onko näihin yksilökäynteihin mahdollista käyttää taksia ja korvaako Kela matkan? Tallille ei kulje julkiset.

Kyseessä on matkakorvausasia, josta saa lisätietoa osoitteesta Matkakorvaukset | Henkilöasiakkaat | Kela Siellä ohjataan myös siihen, kuinka matkakorvauksia voi hakea. Tilanteessa on hyvä huomioida, että asiakkaan on ensin maksettava enintään 25 euron omavastuu per yhdensuuntainen matka. Yhteensä omavastuu on enintään 300 euroa vuodessa (ns. matkakatto). Kun se ylittyy, asiakkaan ei tarvitse maksaa omavastuuta loppuvuoden matkoista. Matkakorvausten omavastuusta voi lukea lisää yllä mainitulta verkkosivulta.

Kirjataanko palautteeseen pisteytyksen alun ja lopun WHOQL BREF, BDI, AKV kyselyiden pisteet, avataan sanallisesti, viitearvot ja kaikki muu? Sen lisäksi että GAS on avattu?

Palautteen ja asiakkaan kuntoutusprosessin kannalta olennaista on kirjata keskeisiltä osin se, mikä asiakkaan tilanteessa on olennaista. Eli esimerkiksi jos asiakkaan tilanne on joltain osin testituloksen mukaan vaikkapa huolestuttavalla tasolla, on hyvä avata asia palautteeseen, sen sijaan että kirjataan vain numeraalinen tulos testistä X.

Onko pienet tulot riittävä poikkeuksellinen syy etäyhteydellä toteuttavaan ryhmätapaamiseen?

Lähtökohtaisesti poikkeustapaukset määritellään asiakaskohtaisesti palveluntuottajan toimesta. Tässä tapauksessa lienee perusteltua toteuttaa etänä nuoren tilanteen vuoksi.

Mikäli asiakas ei käy ryhmissä, jotka kuuluvat osaksi oma väylää, kuinka kuntoutuksen kanssa toimitaan? (on osallistunut ryhmistä yhteen kuudesta ja kertoja on jäljellä enää neljä)

Jos asiakas ei kykene osallistumaan täysipainoisesti (sekä yksilö- että ryhmämuotoiseen kuntoutukseen) tulee kuntoutus lakkauttaa. Ennen lakkauttamista asiakasta kannattaa motivoida osallistumaan myös ryhmätapaamisiin. on ensisijaista, että kuntoutus kohdentuu sille asiakasryhmälle, joka pystyy osallistumaan kuntoutukseen kokonaisvaltaisesti

palvelukuvauksen mukaisesti palveluntuottajan tärkeänä tehtävänä on selvittää kuntoutuksen alkuvaiheessa ensimmäisten käyntien aikana asiakkaan motivaatio ja pystyys osallistua kuntoutukseen täysipainoisesti

Yksilötapaamisia on jäänyt myös väliin eikä kaikkia tapaamisia enää ehditä järjestää, kuntoutuspäätös on syyskuun alkuun saakka voimassa.

Kaikkia tapaamisia ei aina ehditä käyttämään. Lähtökohtaisesti Oma väylä -kuntoutuksen tapaamiset kannattaa pyrkiä toteuttaman enemmän etupainotteisesti, jolloin mahdolliset sairastumiset ja muut kuntoutuksen toteutusta haastavat tilanteet eivät aiheuta kuntoutusprosessissa merkittäviä puutteita.

Neljä (4) asiakasta olisivat kiinnostuneita jakamaan opiskelutekniikoita ja osaamistaan tällä saralla. Pohdin, että järjestäisin heille kaikille yhteisen tapaamisen, jossa olisin läsnä. Teknisesti tämä veisi heiltä kaikilta yhden 90 minuutin yksilötapaamisen. Kysynkin, että onko tämä mahdollista toteuttaa palvelukuvauksenne puitteissa VAI pyrinkö järjestämään heidät kymmenen (10) kappaleen ryhmämuotoiseen toimintaan palvelukuvauksessanne olevien ryhmäperiaatteiden mukaisesti? Ryhmäkerta tuottaisi myös siis sen, että ryhmään osallistuisi suurempi määrä asiakkaitamme.

Palvelukuvauksen mukaisesti suositellaan, että tapaamiset toteutetaan samojen asiakkaiden kanssa, samana viikonpäivänä ja samaan kellonaikaan. Tässä tapauksessa, kun asiakkaiden määrä ylittää ryhmän minimivaatimuksen ja asiakkailla on selkeä tarve saada tukea opiskeluun liittyviin erityiskysymyksiin ja tarjota toisilleen vertaistukea, voi ryhmätapaamisen ehdottamallanne tavalla toteuttaa neljällä asiakkaalla.

Meillä loppumassa muutama kuntoutus ja olisin kysynyt sinulta palautelomakkeen teko-ohjetta ja suosituksia nuoren jatkokuntoutukseen.

Ohjeet palautteen laatimiseen löytyvät palvelukuvauksen yleisen osan kohdasta 5.6.

Kela ei tee suosituksia jatkokuntoutukseen. Asiakkaan kuntoutustarve arvioidaan lähtökohtaisesti hoitavan tahon lääkärin toimesta. Myös palveluntuottajan tulee kuntoutuspalautteessa palvelukuvauksen mukaisesti esittää oma näkemyksensä kuntoutuksen johtopäätöksistä ja suositelluista jatkotoimenpiteistä ja -suunnitelmista.

Yleistä tietoa esimerkiksi Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen ja ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteistä löytyy Kelan verkkosivustolta. Yksi hyvä apuväline sopivien toimenpiteiden kartoittamiseen on Kelan kuntoutuksen verkkokoulu, johon on hyvä tutustua osoitteessa <https://extraverkkokoulu.kela.fi/moodle/login/index.php#section-0>

Tarvittaessa samana päivänä voi olla yksilötapaaminen 60 minuuttia + 60 minuuttia. Tuleeko nämä ajat olla peräkkäin vai voiko olla yksi 60 minuuttia esim. aamupäivällä ja toinen 60 minuuttia iltapäivällä?

Palvelukuvaus ei määritä yhdistettyjen tapaamisten ajankohtaa. Viittaa kysymykseen 2., jossa toteutus perustuu asiakkaan tarpeisiin.

Voiko samalle päivälle yhdistää yksilötapaamisen 60 minuuttia ja ryhmätapaamisen 90 minuuttia? Entä yksilötapaamisen 60 minuuttia ja ryhmätapaamisen 60 minuuttia?

Yksilötapaamisen ja ryhmätapaamisen voi toteuttaa samana päivänä, palvelukuvaus ei määritä tässä yhteydessä käyntien kestoa. Huomioitavaa on, että palvelukuvauksen mukaisesti yksilöllisten tapaamisten sekä ryhmätapaamisten kesto perustuvat asiakkaan tai asiakasryhmän tilanteeseen ja tarpeeseen. Tällöin palveluntuottaja keskustelee asiakkaan kanssa hänelle parhaiten soveltuvasta kuntoutuksen toteutuksesta.

Ryhmä koostuu esim. 5 henkilöstä, mutta ryhmään tulee paikalle vain 1 nuori. Laskutetaanko tapaaminen yksilö vai ryhmä tapaamisena?

Laskutetaan ryhmätapaamisena.

Saako ryhmiä pitää sovitusti etänä? Nuoret osallistuvat etänä ryhmiin paremmin.

Palvelukuvauksen mukaisesti ryhmätapaaminen toteutuu kasvokkain tai poikkeuksellisesti etämenetelmiä käyttäen.

Mikä on osallistujien vähimmäismäärä läheisten ryhmälle? (Eli pidetäänkö tapaaminen, jos yksi osallistuja)

Palvelukuvaus ei määritä läheisten ryhmätapaamiseen osallistujien vähimmäismäärää.

Onko läheisten ryhmiä mahdollisuus toteuttaa etänä kuvapuheluna?

Vuoden 2023 alusta alkaen molemmat läheisten ryhmätapaamiset voidaan toteuttaa etäyhteydellä.

Voimmeko järjestää näiden asiakkaiden läheisten kanssa ryhmän kokonaan etätoteutuksella, mikä olisi meidän kokemuksemme mukaan kaikille osapuolille selkeämpää ja tasavertaisempaa, kuin sellainen ryhmätapaaminen, jossa osa osallistujista on paikan päällä ja osa etäyhteyden välityksellä paikalla.

Läheisten ryhmän toteuttaminen kokonaan etäyhteydellä on sovittava kaikille osallistujille. Ne, keille järjestely ei sovi, tulee olla mahdollista osallistua tapaamiseen paikan päällä.

Mitä tarkoittaa ryhmätapaamisissa poikkeuksellisesti etämenetelmiä käyttäen?

Jos nuori ei syystä tai toisesta pääse poikkeuksellisesti ryhmätapaamiseen, voidaan käyttää etämenetelmiä: lähtökohtana on, että ryhmiin osallistutaan kasvokkaisesti.

Oma väylä kuntoutuksessa on ryhmäkäyntikertoja, voiko vaihtaa yksilökäynneiksi, jos etäkuntoutus ei ole mahdollista ja matkustaminen ei tule kyseeseen asiakkaiden kohdalla?

Ryhmätapaamisien muuttaminen yksilötapaamisiksi tulee kyseeseen silloin, jos palveluntuottajalla on ainoastaan 1 asiakas, eikä ryhmän järjestäminen tule näin kyseeseen.

Oma väylä -kuntoutuksessa on tärkeänä osana myös ryhmämuotoiset tapaamiset. Pohdimme, miten toimia tilanteessa, jos nuori ei pysty/halua terveydentilansa tai muun syyn vuoksi osallistua näihin 10 ryhmätapaamiseen?

Ennen kuntoutusta tapahtuvasta yhteydenotosta asiakasta informoidaan mm. ryhmätapaamisista. Mikäli asiakas ei motivoidu tai kykene osallistumaan ryhmätapaamisiin, tulee tällöin arvioida, onko Oma väylä -kuntoutus oikea-aikaista tai ylipäättään riittävän tukeva kuntoutus asiakkaalle. Ryhmätapaamiset ovat olennainen osa Oma väylä -kuntoutusta.

Onko olemassa jotain tarkempaa toimintamallia, kuinka kuntoutus tulisi toteuttaa? esim. Työkirja tyyppistä materiaalia vai toteuttaako jokainen palveluntuottaja kuntoutuksen omalla tavallaan

Oma väylä -kuntoutuksen toteutukseen liittyen ei ole olemassa palvelukuvauksen lisäksi erillisiä toimintamalleja. Asiakkaan kuntoutus on toteutettava palvelukuvauksen mukaisesti ja se on sitova.

Saako Nuotti valmennus ja Oma väylä olla päällekkäin. Näitäkin on tullut ja hieman ehkä kuntoutuksen näkökulmasta päällekkäisiä.

Nuotti-valmennus ja Oma väylä -kuntoutus eivät poissulje automaattisesti toisiaan. Tällaisessa tapauksessa tulee kuitenkin arvioida tarkasti molempien kuntoutuspalveluiden tarkoituksenmukaisuus ja asiakkaan kokonaistilanne:

1. Asiakas on Nuotti-valmennuksessa, ja hakeutuu Oma väylään: lisäarvo neuropsykiatrisen viitekehyksen vuoksi
2. Asiakas on Oma väylässä, ja hakeutuu Nuotti-valmennukseen: ei lisäarvoa uudesta kuntoutuksesta.

Kun kuntoutuja 16-17 vuotias, voidaanko tavata useammin nuorta vanhemman kanssa sen lisäksi että 5 x vanhempia mahdollista tavata yksin?

Yksilötapaamisiin voi osallistua asiakkaan tarpeiden mukaisesti myös hänen läheisensä.

Jos yli 18v asiakas itse toivoo, että hänen läheistään tavataan ilman hänen läsnäoloaan, onko mahdollista?

Palvelukuvaus ei mahdollista yli 18-vuotiaan asiakkaan läheisten tapaamista ilman asiakasta, mutta tapaamisen voi järjestää siten, että toinen työparin jäsen tapaa asiakasta ja toinen läheisiä.

Jos Oma väylä -kuntoukseen tulevien päätöksiä tulee harvakseltaan ja nuorten kuntoutus alkaa eri aikoina, missä vaiheessa tulisi pyrkiä ryhmän muodostamiseen?

Ryhmään osallistuu vähintään 2 asiakasta. Ryhmä voi alkaa muodostua, kun ensimmäisten asiakkaiden kuntoutus pääsee alkamaan.

Teidän ohjeissa sanotaan myös, että ryhmä voi olla myös kaksi henkilöä?

Lähtökohtana on, että ryhmään osallistuu 3-8 asiakasta. Ryhmä voidaan poikkeuksellisesti toteuttaa myös 2 asiakkaalla. 5 ryhmätapaamista voidaan muuttaa yksilötapaamisiksi, jos asiakkaita ei ole riittävästi ryhmän muodostamiseksi: tällöin 5 ryhmätapaamista jää käyttämättä.

Toteutuvatko seurantakäynnit kuntoutuspäätöksen aikana vai vasta päätöksen päättymisen jälkeen? Tämä jää epäselväksi palvelukuvauksen perusteella, kun puhutaan vain kuntoutuksen päättymisestä.

Seurantatapaamiset toteutetaan kuntoutuksen päätyttyä.

Jos Kelan päätöksestä on oma väylä kuntoutus on ajalle 30.7-31.7.2022, mutta kuntoutus alkaa vasta 7.9.2021 ja näyttää siltä että kaikkia yksilökäyntejä tai ryhmäkäyntejä ei ennätä pitämään voiko kuntoutus päätöksen ajanjaksoa muuttaa vastaamaan realistista kuntoutusprosessia?

Palvelukuvauksen palvelukohtainen osa, kohta 3.3 "Oma väylän kesto ja rakenne": Kuntoutus toteutetaan 12 kuukauden aikana kuntoutuspäätöksen antamisesta.

Miten toimia, jos nuoren oma väylä -kuntoutuksen päätöstä on voimassa ja tapaamisia on vielä käyttämättä, mutta nuori muuttaa toiselle paikkakunnalle opiskelun päätyttyä. Paikkakunta ei välttämättä ole enää palveluntuottajan alueella.

Tilanteessa arvioidaan palveluntuottajan vaihdoksen tarkoituksenmukaisuutta esim. toteutetaanko kuntoutuksen viimeiset toimenpiteet etänä. Em. tilanteissa olkaa yhteydessä Kelaan.

Voiko seurantakäynnit toteuttaa sen 12 kuukauden jälkeen?

Kyllä. Palveluntuottaja ottaa asiakkaaseen yhteyttä 2-6 kuukauden kuluessa kuntoutuksen päättymisestä. Palveluntuottaja sopii yhdessä asiakkaan kanssa seurantapaamisten ajankohdista.

Mitä Kela suosittelee asiakkaille, joille 1 vuosi ei riitä ja kuntoutustarve jatkuu?

Palveluntuottaja arvioi kuntoutuksen aikana asiakkaan mahdollista jatkokuntoutuksen tarvetta. Tässä asiassa kannattaa tehdä yhteistyötä asiakkaan hoitavan tahon kanssa. Asiakkaiden tilanteet ovat yksilöllisiä, joten muut kuntoutustoimenpiteet ja -mahdollisuudet vaihtelevat kuntoutujan tarpeen mukaan.

Käsitelläänkö yhden vuoden oma väylässä olleiden jatkohakemuksia, eli voiko saada toisen vuoden?

Oma väylä voidaan myöntää vain yhden vuoden ajalle, eli toista vuotta ei ole mahdollista myöntää. Siirtymävaiheessa joissain yksittäistapauksissa on asiakkaan päätöstä

jatkettu muutamalla kuukaudella kuntoutuksen loppuun saattamiseksi. Mutta tämäkin käytäntö on väistymässä kun uusi palvelukuvaus on ollut jo jonkin aikaa voimassa.

Mikäli asiakas on englanninkielinen, onko kuntoutuspalaute kirjoitettava kaksikielisenä?

Kuntoutuspalautteen käännöskustannukset korvataan hintaliitteen mukaisesti ruotsin- ja saamen kielelle.

Entä ennakkoyhteydenotto, jos asiakas ei käytä suomen kieltä?

Tulkki on mahdollista saada yhteydenottoon, joka edeltää ensimmäistä tapaamista ja yhteensä 15 yksilölliseen tapaamiseen. Kahteen asiakkaiden ryhmätapaamiseen ja yhteen läheisten ryhmätapaamiseen on mahdollisuus saada tulkkaus. Lisätietoa tulkkauksesta [kela.fi -sivuilla](https://kela.fi).

Jos kuntoutuspäätöstä ei vielä ole tullut ja ryhmätoiminta on jo alkamassa, voiko kuntoutukseen hakeutuja osallistua ryhmätoimintaan jo tässä vaiheessa?

Kuntoutuspäätös toimii maksusitoumuksena palveluntuottajalle. Käytännössä yksilö-/ryhmätapaamisia ei voi asiakkaan kohdalla toteuttaa ennen kuntoutuspäätöstä.

Palvelukuvauksessa lukee "enintään 10 ryhmätapaamista", mikäli siis ryhmiä ei asiakkaan kohdalla toteudu kymmentä, voiko niitä muuttaa yksilötapaamiseksi? Eli jos ryhmätapaamisia ei toteudu kymmentä, niin ne jäävät vain pois? Onko minimimäärää ryhmätapaamisille?

Ryhmätapaamisten muuttamisesta yksilökäynneiksi linjataan palvelukuvauksessa. Ryhmätapaamisille ei ole palvelukuvauksessa määritelty minimimäärää.

Miten toimia, jos nuori ei halua läheisensä osallistuvan kuntoutukseen eikä läheisille suunnattuun läheisten ryhmätapaamiseen? Tai jos läheinen ei koe tarvetta osallistua ryhmään?

Mikäli nuori ei syystä tai toisesta halua läheistensä osallistuvan tai läheinen itse ei koe asiaa tarvetta läheisten ryhmäkäynneille, ei niihin tarvitse osallistua.

Jos asiakas ei nimeä/hänellä ei ole läheisiä. Jäävätkö läheisen ryhmäkäynnit käyttämättä vai voiko ne kääntää asiakkaan yksilö- tai ryhmäkäynneiksi?

Läheisten ryhmäkäyntejä ei tarvitse toteuttaa, mikäli asiakkaalla ei ole läheisiä tai hän ei halua läheisten osallistuvan kuntoutukseen. Käyntejä ei voi muuttaa muiksi yksilö- tai ryhmäkäynneiksi, jolloin ne jäävät käyttämättä.

4 Tilat ja asiakkaan oikeus valita palveluntuottaja

Oma väylä- kuntoutuksen palvelukuvauksessa sanotaan, että palveluntuottajan tulee järjestää työparille työnohjaus. Tarkoittaako tämä, että työparille on oma kahdenkeskinen työnohjauksensa vai käykö, että työparit osallistuvat ryhmätyönohjaukseen, jossa on useampi työpari?

Palvelukuvauksessa ei ole määritelty, että työnohjaus tulisi toteuttaa pelkästään työparin kesken. Näin ollen ei ole estettä sille, että työnohjaus toteutetaan ryhmätyönohjausena.

Miten Kela valitsee palveluntuottajan siinä tapauksessa, jos asiakas ei ole sitä itse valinnut?

Kela ei valitse palveluntuottajaa, vaan asiakas valitsee palveluntuottajan. Jos asiakas ei ole merkinnyt palveluntuottajaa hakemukseen, asiakkaaseen otetaan yhteyttä ja kysytään palveluntuottajaa ja kerrotaan alueen vaihtoehdot. Jos asiakas ei osaa tehdä valintaa, voi käsittelijä auttaa asiakasta palveluntuottajan valinnassa.

Onko mahdollista että uudet asiakkaat voivat tavata työtekijäänsä rekisteröityessä määritellyssä toimipisteessä, ja käydä ryhmässä toisessa toimipisteessä?

Ei ole mahdollista, sillä ryhmätapaamisten asiakasryhmät muodostetaan saman toimipisteen asiakkaista.

Millä ehdoin ryhmätapaamisia voi järjestää palveluntuottajan toimitilojen ulkopuolella? Esimerkiksi retkeilyalueella onko vaatimus, että käytävissä on wc-tilat?

Palvelukuvauksen palvelukohtaisen osan kohdassa 4.2.2. Toteuta asiakkaiden ryhmätapaamiset joko palveluntuottajantoimipisteessä tai muussa erillisessä ryhmätyötilassa. Ko. ryhmätyötilan tulee sisältää sekä palvelukuvauksen sekä palvelukohtaisen että yleisen osan määritelmät kuntoutukseen soveltuvista tiloista.

Ryhmätapaamisia on ilmeisesti mahdollista toteuttaa harkiten myös palveluntarjoajan toimitilojen ulkopuolella. Onko näille ulkoisille ryhmätapaamisille minkäänlaisia tarkennettuja ehtoja toteutumisen suhteen?

Palvelukuvauksen palvelukohtaisen osan kohdassa 4.2.2. Toteuta asiakkaiden ryhmätapaamiset joko palveluntuottajantoimipisteessä tai muussa erillisessä ryhmätyötilassa. Ko. ryhmätyötilan tulee sisältää sekä palvelukuvauksen sekä palvelukohtaisen että yleisen osan määritelmät kuntoutukseen soveltuvista tiloista.

Asiakkaan oikeus valita palveluntuottaja: Sopimusehdoissa on mainittu mahdollisuus valita palveluntuottaja muusta maakunnasta kelan suostumuksella perustellusti. Asiakkailta on tullut palautetta, että tämä ei ole käytännössä ollut mahdollista. Esim. tapaus, jossa kahteen eri toimipisteeseen sama matka, toinen omassa maakunnassa toinen ei. Vanhemmat kulkivat työssä toisen maakunnan puolella, joka olisi mahdollistanut asiakkaan kuntoutukseen kulkemisen. Kela ei ollut myöntänyt päätöstä ko. toimipisteeseen.

Tähän yksittäistapaukseen on vaikeaa ottaa kantaa. Suosittelemme olemaan yhteydessä viranomaislinjalle.

Saako toimipistettä vaihtaa kesken kuntoutuskauden. Nyt siirtymisiä tulossa, kun syksyllä asiakkaat aloittavat esim. opiskeluja eri paikkakunnalla.

Tilanne arvioidaan tapauskohtaisesti, paikkakunnan vaihtumisen tarvitaan uusi kuntoutuspäätös, jolloin asiakas voi valita uuden palveluntuottajan. Näissä tilanteissa kannattaa ohjata nuorta ja olla yhteydessä Kelaan heti, kun vaihdoksen tarve on tarkentunut.

5 Henkilöstö

Toimipaikassamme toimii mm. kaksi eri psykologia sekä neljä toimintaterapeuttia, sosiaalityöntekijä, sairaanhoitaja jne. Jos asiakkailla on eri työntekijät, mutta he osallistuvat samaan ryhmään, niin tuleeko silloin joka kerta molemmista tiimeistä yksi ohjaamaan (yhteensä kaksi ohjaajaa) ryhmää. Vai voiko esim. asiakkaan A tiimistä vaikkapa psykologi ohjata ryhmää joinain kerroin yksin, vaikka hän ei ole asiakkaan B tiimissä?

Palvelukuvauksessa ei ole määritelty sitä, miten vastaavissa tilanteissa ryhmätapaamiset tulisi järjestää: ainoastaan suositellaan, että käynnit toteutetaan samojen asiakkaiden kanssa, samana viikonpäivänä ja samaan kellonaikaan.

Suosittellemme, että kaikilla nuorilla olisi hyvä olla tuttu ainakin toinen ryhmän ohjaajista.

Voiko Oma väylässä työparina toimia saman ammattinimikkeen edustajat? Esim. toimintaterapeutti-toimintaterapeutti, tiimissä on kuitenkin moniammatillinen edustus.

Ei ole mahdollista. Oma väylä -kuntoutus perustuu moniammatillisuuteen, joka ei toteudu aidosti, jos työparin jäsenet edustavat samoja ammattiryhmiä.

Asiakas kieltäytyy tapaamasta psykologia, onko tämä este kuntoutukselle? Olemme tarjonneet erilaisia tapoja tapaamisen järjestymiseksi, mutta hän kieltäytyy tässä kohden.

Psykologin tapaaminen tulee toteuttaa palvelukuvauksen mukaisesti kuntoutuksen alkuvaiheessa, vrt. kuntoutuksen oikea-aikaisuus.

Miten työpari työskentelyä kuntoutuksessa hyödynnetään eli kuinka paljon tapaamisista voi olla työpari tapaamisia ja miten tämä laskutetaan. miten työnohjauksen hinta meneekö samalla 142 euron hinnalla työnohjaajalle

Palvelukuvauksen mukaisesti yksilötapaamisiin osallistuu aina vähintään yksi moniammatillisen tiimin jäsen. Työparin molempien tai laajemmin moniammatillisen tiimin jäsenten käyttäminen perustuu aina nuoren yksilölliseen tarpeeseen.

Hintaliitteessä yksilötapaamisille ei ole määritelty hintalajeja tapaamiseen osallistuvien ammattihenkilöiden määrän mukaisesti, eli laskutettava hinta on sama, osallistui tapaamiseen 1 tai 2 työparin jäsentä. Hintojen muodostuksessa on huomioitu, että osa tapaamisista toteutetaan aina kahdella työntekijällä.

Palveluntuottajan tehtävänä on järjestää työparille työnohjaus. Työnohjaus sisältyy palveluntuottajalle maksettaviin hintoihin, eikä sitä korvata erikseen.

Yksilökäyntejä ei ehditä toteuttaa työntekijän sairastumisen takia, voidaanko asiakkaan kuntoutuspäätöstä pidentää?

Palvelukuvauksen yleisen osan kohdassa 7.1 ”Henkilöstömuutokset ja sijaisuudet sopimuskauden aikana” todetaan seuraavaa:

Palveluntuottaja vastaa siitä, että

- sillä on riittävästi varahenkilöstöä lomien ja poikkeavien tilanteiden, kuten äkillisiä lyhyitä sairauslomia varten
- henkilöstön vaihtuessa tai henkilöstön sijaisuuksissa uusi henkilöstö täyttää kuntoutuksen palvelukuvauksen ammatti- ja tehtävänimikkeiden koulutus- ja kokemusvaatimukset
- työpari täyttää kuntoutuksen palvelukuvauksen edellytykset.

Jos asiakas on todennut kuntoutuksen aikana, että palveluntuottajalla ei ole tarpeeksi neuropsykiatrista tai psykologista osaamista, ja haluaisi vaihtaa palveluntuottajaa, onko tämä mahdollista?

Asiakas voi halutessaan vaihtaa palveluntuottajaa, jos kuntoutuksen jatkamista ei arvioida tarkoituksenmukaiseksi nykyisellä palveluntuottajalla. Tällöin asiakkaan ja palveluntuottajan tulee olla yhteydessä Kelaan. Kuntoutuksen loppuvaiheessa palveluntuottajan vaihtaminen ei yleensä ole tarkoituksenmukaista. Palveluntuottajan vaihtuessa vanha palveluntuottaja toimittaa Kelaan palautteen toteutuneesta kuntoutuksesta. Uuden palveluntuottajan päätöksestä vähennetään jo toteutuneet kerrat ja aika, ja jäljellä oleva kuntoutus toteutetaan päätöksen mukaisesti.

Psykologin osallistuminen. Meillä on asiakkaita, joilla menee yhtäaikaaisesti esim. koulupsykologin tapaamiset ja asiakas ei koe tarvetta tavata psykologia. Onko perusteltua olla käyttämättä psykologin yksilötapaamista alussa, jos asiakkaalla aktiivinen kontakti psykologiin toisaalla ja toive asiakaslähtöinen? Voiko korvata esim. verkostotapaamisella ko. psykologin, kuntoutujan ja omaohjaajan kesken

Psykologi arvioi asiakkaan kognitiivista ja psyykkistä toimintakykyä sekä arvioi asiakkaan soveltuvuutta sekä motivaatiota kuntoutukseen. Koulupsykologin samanaikaiset tapaamiset eivät korvaa em. tapaamista.

Palvelukuvauksessa kuvataan psykologin roolia. Tekstissä mainitaan, että psykologi voi tarvittaessa "arvioida" ja "tutkia" asiakasta (mm. psyykkinen ja kognitiivinen toimintakyky). Psykologin tutkimus/arvio vie yleensä muutamman tunnin. Onko arvioon/tutkimukseen kuitenkin mahdollista käyttää erillisiä tapaamisia vai sisältyvätkö ne vuoden ajalle määriteltyyn 27 tapaamiseen?

Kaikki Oma väylä -kuntoutukseen sisältyvä toiminta on rajattu tapahtuvaksi palvelukuvauksessa määritellyssä ajassa.

Jos asiakas ei alkuvaiheessa halua tavata ketään muuta kuin omaohjaajaa (esim. sosiaalisten tilanteiden pelot). Voiko psykologin käynti olla kuntoutuksen myöhemmässä vaiheessa, vaikka palvelukuvauksen mukaan psykologin ajatellaan osallistuvan alkukäynneille.

Psykologin tapaaminen tulee toteuttaa palvelukuvauksen mukaisesti kuntoutuksen alkuvaiheessa, vrt. kuntoutuksen oikea-aikaisuus.

Psykologin EA-koulutus: Onko tarkoitus, että myös psykologilla on voimassa oleva EA-koulutus?

Palvelukuvauksen yleisen osassa 12.4 "Turvallisuus kuntoutuksen toteutuksen aikana" todetaan, että kuntoutuksen toteuttavalla kuntoutushenkilöstöllä on Suomen Punaisen Ristin (SPR) EA 1 -koulutus tai muu vastaavan tasoinen koulutus ja että nämä koulutukset ovat voimassa. Psykologi tai neuropsykologi ovat osa kuntoutusta toteuttavaa moniammatillista tiimiä.

Voiko moniammatilliseen työryhmään kuuluva psykologi toimia työparin toisena jäsenenä läpi asiakkaan kuntoutuksen, mikäli asiakkaan tilanne niin vaatii?

Työparin muodostavat palvelukuvauksen palvelukohtaisen osan mukaisesti

- toimintaterapeutti AMK
- sairaanhoitaja AMK
- sosiaalityöntekijä tai sosionomi AMK
- kuntoutuksen ohjaaja AMK

Pitääkö valinnaisen ammattihenkilön (työelämän asiantuntija tai erityisopettaja) tapaamisilla olla mukana aina myös moniammatillisen tiimin jäsen, koska valinnainen ammattihenkilöhän ei kuulu moniammatilliseen tiimiin? Palvelukuvauksesta: "Yksilötapaamisiin osallistuu · aina asiakas ja tarpeen mukaan hänen läheisensä · aina vähintään yksi moniammatillisen tiimin jäsen · asiakkaan kanssa yhteisesti sovitut, asiakkaan arkeen liittyvät – ja muut toimijat."

Valinnainen ammattihenkilö (työelämän asiantuntija tai erityisopettaja) osallistuu asiakkaan kuntoutukseen, jos asiakkaan tilanne sitä vaatii. Valinnainen ammattihenkilö voi tavata asiakkaan ilman moniammatillisen tiimin jäsentä, mikäli se käsiteltävän asian kannalta on perusteltua.

Tuleeko ryhmätapaamisten vetäjien olla samat henkilöt kuin ryhmäläisten "omien" työntekijöiden? Tämä siis siinä tilanteessa, kun Oma väylä -tiimissä

on useampia ammattilaisia ja ryhmien muodostaminen olisi helpompaa, jos työntekijöitä voi käyttää "ristiin".

Ryhmien vetäjien on tavoiteltavaa pysyä samoina: tämä ei välttämättä kuitenkaan ole aina mahdollista.

Voiko kuntoutuksen ohjaaja AMK korvata liikunnan ohjaaja AMK?

Palvelukuvauksen palvelukohtaisen osan kohdassa 5. on lueteltu kuntoutuksessa työskentelevät ammattiryhmät. Liikunnanohjaaja AMK ei lukeudu ko. ammattilaisiin.

Oma väylä -kuntoutuksen palvelukuvauksessa todetaan, että nuoren tapaamisessa on aina mukana vähintään yksi moniammatillisen tiimin jäsen. Jos nuoren tilanteessa on perusteltua, että hän tapaisi työelämänasiantuntijan, pitääkö myös tässä tapaamisessa olla lisäksi mukana joku moniammatillisen tiimin jäsenistä vai voiko työelämänasiantuntija tavata nuoren yksin ja se kirjataan yhdeksi toteutuneeksi tapaamiseksi.

Koska valinnaisen ammattihenkilön rooli on asiakasta ohjaava, on tiedon siirtymisen sekä eheän kuntoutuskokonaisuuden toteutumiseksi tarkoituksenmukaista, että työparin jäsen osallistuu tapaamisiin asiakkaan kuntoutustarpeen ja elämäntilanteen vaatimalla tavalla.

6 Poissaolot kuntoutuksesta

Mikäli asiakas ei ilmoita poissaolosta tai peruu tulonsa viime tipassa, niin voiko palvelun tuottaja veloittaa peruutusmaksua asiakkaalta mikäli asiakas ja palveluntuottaja ovat näin sopineet?

Kela korvaa palveluntuottajalle kaikki asiakkaan kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset, joten kuntoutus on asiakkaalle lähtökohtaisesti maksutonta. Kuntoutuksen alkuvaiheessa on hyvä sopia kuntoutuksen peruuttamiskäytännöistä selkeästi, vaikka ei sovitaisikaan kustannusten korvaamisesta. Jos asiakkaan kuntoutus peruuntuu toistuvasti,

on hyvä keskustella sekä asiakkaan että Kelan kanssa siitä, onko kuntoutuksen jatkaminen tarkoituksenmukaista vai olisiko kuntoutus syytä keskeyttää tai pohtia jotain muuta kuntoutusvaihtoehtoa.

Jos palveluntuottaja ja asiakas yhdessä sopivat peruuntumisiin liittyvistä korvauskäytännöistä, on varmistettava, että asiakas ymmärtää ehdot, joihin hän sitoutuu. Viime kädessä asiakas itse arvioi sen, sitoutuuko sopimukseen palveluntuottajan kanssa vai ei (korvausvastuu voi myös vaikuttaa palveluntuottajan valintaan).

Huomioi myös seuraavat seikat:

- Ehtojen on oltava asiakkaan kannalta kohtuulliset.
- Huomioi peruuntumisen syy (sairastuminen vai joku muu syy)
- Kohtuullisuusarviossa on hyvä huomioida asiakkaan tilanteen lisäksi esimerkiksi julkisissa palveluissa käyttämättä jääneistä käynneistä muodostuneet käytännöt.

Lisäksi kuluttajariitalautakunta on osaltaan arvioinut kohtuullisuutta yksittäisissä tapauksissa, joten myös ko. ratkaisusta voi hakea tukea kohtuullisuusarvioinnille. Kuluttajariitalautakunnan mukaan kohtuuttomuusarviointi on aina kokonaisharkintaa ja asiassa on merkityksellistä peruutuksen syy (Hoitohinnan veloittaminen kokonaan voi johtaa kohtuuttomuuteen esimerkiksi silloin, kun peruutuksen syynä on odottamaton ja äkillinen sairastuminen tai tapaturma, jota kuluttaja ei ole voinut sopimusta tehdessään ennakoida ja joka on estänyt sovitun hoitoajan käyttämisen).

Jos asiakas lähtee matkalle, pitääkö silloinkin tarjota tapaamisia?

Ei tarvitse, palveluntuottaja sopii nuoren kanssa eheän kuntoutuskokonaisuuden toteuttamisesta.

Onko ryhmissä jotain poissaolo määrää? Pitääkö niitä korvata jotenkin, jos joutuu olemaan poissa eikä pääse etänäkään osallistumaan? (tämä asiakkaasta riippuen) Entä jos asiakas joka aloittaa kuntoutuksen myöhemmin kuin muut ja muut ovat jo pitäneet kolme ryhmää. Riittääkö, että hän tulee

vielä mukaan vai pitääkö hänelle järjestää jotain korvaavaa ryhmää toisesta ryhmästä?

Koska ryhmätapaamiset ovat olennainen osa kuntoutusta, oletuksena on, että asiakas osallistuu kaikkiin ryhmätapaamisiin.

Palvelukuvauksen palvelukohtaisessa osassa todetaan seuraavaa:

- Suosituksena on, että tapaamiset toteutetaan samojen asiakkaiden kanssa, samana viikonpäivänä ja samaan kellonaikaan.

Mikäli em. on kuitenkin esim. aikataulullisista syistä vaikeaa toteuttaa tietyn asiakkaan kanssa, niin asiakas voi osallistua toiseen ryhmään. Mitään sanktioita poissaoloista ei ole syytä langettaa, sillä kuntoutus perustuu vapaaehtoisuuteen ja asiakkaan omaan motivaatioon. Mikäli jollakin nuorella jää ryhmäkäyntejä runsaasti väliin, on syytä keskustella nuoren näkemyksistä ja motivaatiosta kuntoutusta kohtaan.

Jos nuori osallistuu ryhmään vain muutaman kerran, mutta ei halua osallistua kaikkiin 10 ryhmätapaamiseen, voidaanko loput ryhmätapaamiset tämän nuoren kohdalla muuttaa yksilötapaamisiksi vai jäävätkö nämä ryhmätapaamiset sitten vain käyttämättä?

Ryhmätapaamiset voidaan muuttaa yksilötapaamisiksi vain, jos asiakkaita ei ole riittävästi ryhmän muodostamiseksi.

Miten toimia, jos Oma väylä -kuntoutuksen päätöksen saanutta nuorta ei saada kiinni/nuori ei vastaa yhteydenottoihin? Kysymys koskee siis ensimmäistä yhteydenottoa nuoreen. Nuoreenhan ollaan yhteydessä kahden viikon kuluessa päätöksen saapumisesta. Eli kuinka pian palveluntuottajan tulee olla asiasta yhteydessä Kelaan ja mihin numeroon?

Nuorta tulee tavoitella useammalla yhteydenottoyrityksellä 2 viikon ajan ensimmäisestä yhteydenottoyrityksestä alkaen. Jos ette saa nuoreen yhteyttä yhteydenottoyrityksistä huolimatta, olkaa matalalla kynnyksellä yhteydessä Kelan viranomaislinjalle nuoren asiassa. Nuorelle kannattaa laittaa ennen soittoa myös tekstiviesti, milloin häntä yritetään tavoitella.

7 Lääkärinlausunto

Käykö Oma väylä kuntoutuksen hakemiseen nyt myös yksityisen lääkärin B-lausunto?

Kuntoutustarve todetaan terveydenhuollossa. Suosituksen Oma väylä -kuntoutukseen voi tehdä julkinen tai yksityinen terveydenhuollon yksikkö. Suositus voi tulla myös opiskelijaterveydenhuollosta (YTHS).

8 Mittarit

Voiko jokainen valmentaja itse tunnistautua ja siirtää tilastoitavat mittaritiedot (asiakkaan luvalla) teille järjestelmään?

Palveluntuottajan tulee nimetä organisaatiostanne yksi tai useampi henkilö, joka toimii yhteyshenkilönä kuntoutuksen palveluntuottajan ja Kelan välillä kuntoutuksen hyötyä koskevien tietojen keräämisen ja toimittamisen asioissa. Lisätietoa tietojen keräämisestä ja toimittamisesta löydätte <https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-kuntoutus-palvelut-palveluntuottajille-kuntoutuksen-mittaaminen-ja-arviointi-kuntoutuksen-hyodyn-arvioiminen-tietojen-kerääminen-ja-toimittaminen>.

Tarvitseeko palveluntuottajan toimittaa palaute keskeytyneestä Oma väylä -jaksosta.

Kyllä.

Seurantavaiheessa olevien asiakkaiden kanssa, tuleeko työkykykysymys-lomake täyttää myös silloin?

Työkykykysely täytetään kuntoutuksen alussa ja lopussa (ennen seurantatapaamisia).

Liitetäänkö loppulausuntoon muita liitteitä kuin gas lomake?

Kuntoutuspalautteeseen liitetään ainoastaan GAS-lomake.

Jos asiakas on vastikään täyttänyt samat kyselyt toisaalla (BDI, Whoqol), voiko näitä tietoja käyttää vai tehdäänkö toisto aiemmasta riippumatta?

Kysely tulee tehdä uudelleen kuntoutuksen alkaessa.

Whoqol Bref-kyselyssä viitearvot lähtevät 18-vuodesta ylöspäin. Onko ajateltu, että alle 18-vuotiaille tehdään silti ko. kysely?

Kysely teetetään soveltuvin osin kaikille.

Käytettävissä olevista mittareista Elämänlaatumittari on käytettävissä vain tulostettavana lomakemuotona. Miten lomakkeen pystyisi täyttämään nettissä, jolloin sen tuloksia pystyisi vielä paremmin hyödyntämään?

Kelalla ei ole tiedossa elämänlaatumittarin sähköistä versiota.

Edellyttääkö Kela, että Oma väylä -työntekijöillä (työparilla) on käytynä 3 op mittainen GAS-koulutus vai onko se suositus?

Kyseessä on suositus: on kuitenkin asiakkaan näkökulmasta ensiarvoisen tärkeää, että työntekijät ymmärtävät, mikä GAS-menetelmä on ja miten sitä käytetään kuntoutuksen tukena.

Kuntoutuksessa käytettävien lomakkeiden pisteytykset – minne syötetään?

Kuntoutuksen hyödyn arviointiin liittyvien lomakkeiden pisteytykset kirjataan kuntoutuksen tuloksellisuuden seurantajärjestelmään.

9 Laskutus

Jos kuntoutusryhmään on sovittu esim. 6 asiakasta, mutta ryhmäkäynnille saapuukin heistä vain 4 (ilman ajoissa tapahtuvaa poissaoloilmoitusta), niin toteutuuko ryhmä oletusarvoisen 6 mukaan (eli 2 ohjaajan ryhmänä),

vai toteutuuko käynti 1 ohjaajan laskutuksen mukaan? Tällaisessa tapauksessahan 2 ohjaajaa on kuitenkin valmistautunut ryhmäkäyntiin ja saapunut paikalle? Mikä on oikea tapa toimia laskutuksen suhteen?

Ryhmäkäynnit laskutetaan alla näkyvillä hintalajeilla sen mukaisesti kuinka monta asiakas on paikalla. Jos paikalle tulee vain neljä asiakasta, laskutetaan ryhmätapaamisen hintalajilla 2-4 asiakasta.

Jos asiakas on ilmoittautunut ryhmään ja hänelle painotettu että ilmoittautuminen on sitova, häntä on muistutettu viestillä ryhmästä mutta silti ei saavu, eikä ilmoita poissaolostaan. Saako tätä laskuttaa?

Ei saa. Lähtökohtana on, että palveluntuottaja motivoi asiakasta ja asiakas on itse sitoutunut kuntoutukseen. Palveluntuottaja voi varmistaa asian asiakkaalta ennen tapaamista. Jos poissaoloja ilman syytä ja ilmoittamatta on toistuvasti, eikä asiakas saavu sovittuun tapaamiseen, on asiakkaan kanssa keskusteltava vakavasti kuntoutuksen jatkosta. Jos asiakas ei ole sitoutunut prosessiin ja poissaoloja on ilmoittamatta usein, on pohdittava kuntoutuksen oikea-aikaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Palveluntuottaja ei ole velvollinen jatkamaan kuntoutusta tilanteessa, jossa se ei asiakkaan taholta toteudu suunnitellusti.

Mistä löydän vuonna 2023 voimaan tulleen hintaliitteen

Hintaliite löytyy Kelan [verkkosivuilta](#).

Jos saman asiakkaan asioissa osallistuu 2 tai useampi läheinen läheisten ryhmätapaamisiin, laskutetaanko ainoastaan 1?

Läheisten laskutus tapahtuu osallistujamäärän mukaisesti.

Saako omaisten ryhmätapaamisesta laskuttaa tuplakäyntiä?

Ryhmätapaamisia ei voi yhdistää kaksoiskäynneiksi.

Onko Oma Väylä Alv 0 % vaiko alv 24 % toimintaa?

Sopimuksen hintaliitteessä on eritelty hintojen alv:n osuudet.

Onko Kelalla verkkolaskutus vai perinteinen paperilaskutus?

Kelalla on käytössä perinteinen paperilaskutus.

Mitä Kelan KU-lomakkeita laskutuksessa käytetään. Mitkä lomakkeet siis käytössä?

Kelan verkkosivuilta löytyy sivu ”Ohjeita rekisteröityneille palveluntuottajille”, jossa kerrotaan mm. laskutuksesta. Laskutuksessa käytetään Kelan lomaketta tilitys kuntoutuskustannuksista KU 206 ja asiakaskohtaista lomaketta kuntoutuslasku KU 201.

Jos työpari tapaa asiakasta yhdessä (esim. alkuhaastattelu), miten tapaamisen laskutetaan?

Laskutus perustuu hintaliitteen mukaiseen tapaamisen hintalajiin.

Laskutetaanko siis ensimmäinen puhelimitse otettu max.30min yhteydenotto myös?

Yhteydenotto sisältyy kuntoutukseen, eikä sillä ole omaa hintalajia.

Onko palveluntuottajan näkökulmasta laskutettavia ne peruuntuneet Oma väylä käynnit, jolloin asiakas äkillisesti sairastunut. Mikä kelan näkökulmasta ”äkillinen”?

Äkillinen sairastuminen tarkoittaa sitä, että asiakas ilmoittaa sairastuneensa siinä vaiheessa, kun palveluntuottaja jo on esim. lähtenyt tapaamiseen. Eli siihen viitataan sillä, että ”palveluntuottajalle on syntynyt kuntoutuksesta kustannuksia”.

Onko laskutettavia käynnit, jolloin asiakas ei saavu paikalle?

Ei. Lähtökohtana on, että palveluntuottaja motivoi asiakasta ja asiakas on itse sitoutunut kuntoutukseen. Tarvittaessa palveluntuottaja voi varmistaa asian asiakkaalta ennen tapaamista.

Vähentävätkö nämä laskutukset asiakkaan käyntejä?

Kaikki laskutetut/korvatut kerrat vähentävät asiakkaalle myönnettyjä käyntejä.

Asiakkaalle varattu aika 90min, saapuu 30 min myöhässä. Käynti 60min, laskutus toteutuneen vai suunnitelman mukaan?

Laskutus toteutuneen kuntoutuksen mukaisesti.

Kuntoutuksessa palvelua tuottavan psykologin työn hintaa ei ole hinnastossa, mikä on työn hinta?

Psykologin tapaamisen hinta sisältyy hintaliitteessä ilmoitettuihin tapaamisten hintalajeihin.

Yksilötapaamisten 60 min ja 90 min hinnat on esitetty. Kaksi 60 min tapaamista on 120 min tapaaminen – mikä tällöin on hinta?

Kaksi 60 minuutin yhdistettyä käyntiä tarkoittaa 2 x hintaliitteen mukainen 60 minuutin käynti.

Äkillinen sairastuminen on selkeä. Mutta jos nuori ei vain jaksakaan herätä/on muuta ohjelmaa ja aamulla ilmoittaa, että ei tule tapaamiseen. Voiko silloin laskuttaa? Entä jos asiakas on unohtanut käynnin ja palveluntuottajalle tulee kustannuksia? Mikäli peruuttaminen tulee niin, että varattu aika on jo alkanut ja niin voiko laskuttaa? Voiko asiakas perua yksilöajan saman päivän aikana? Meneekö käynti?

Jos asiakkaan poissaolo ei johdu äkillisestä sairastumisesta, palveluntuottaja ei voi laskuttaa käyntiä. Käyntikerta voidaan laskuttaa vain toteutuneen kuntoutuksen mukaisesti. Jos saman asiakkaan kohdalla tulee useita poissaoloja, palveluntuottajan tulee keskustella asiakkaan kanssa kuntoutukseen sitoutumisesta. Jos käyntikerta korvataan äkillisenä sairastumisena, se kuluttaa asiakkaalle myönnettyjä käyntikertoja. Muissa tapauksissa toteutumattomat (eli maksamattomat) käyntikerrat eivät kuluta käyntikertoja.

Jos ryhmäkerralle kutsuttu 5-8 asiakasta, mutta paikalla 2-4, kumman mukaan laskutus?

Palveluntuottaja voi laskuttaa kustannukset ensimmäiseltä sairastumispäivältä, jos asiakas on sairastunut äkillisesti ja palveluntuottajalle on syntynyt kuntoutuksesta kustannuksia. Muista kuin äkillisestä sairastumisesta johtuvia tilanteita palveluntuottaja ei voi laskuttaa, vaan laskutus tehdään toteutuneen kuntoutuksen mukaisesti.

Jos 5-8 osallistujasta paikalla on vain 2-4 ja peruuntuneet asiakkaat eivät ole äkillisesti sairastuneita, tehdään laskutus 3. hintalajin mukaan eli 2-4 henkilön hinnalla. Tällöin riittää, että tapaamiseen osallistuu vain yksi työntekijä. Vaikka palveluntuottaja olisi varautunut/ tapaamiseen osallistuu kaksi työntekijää, laskutetaan silti vain 3. hintalajin mukaan.

Jos osa peruutuksista johtuu äkillisestä sairastumisesta siten, että osallistujien ja äkillisesti sairastuneiden yhteislukumäärä on 5-8, voi palveluntuottaja laskuttaa 4. hintalajin mukaisesti eli 5-8 henkilön hinnalla. Tällöin tapaamiseen tulee osallistua myös 2 työntekijää.

Jos saman asiakkaan kohdalla tulee useita poissaoloja, palveluntuottajan tulee keskustella asiakkaan kanssa kuntoutukseen sitoutumisesta.

Ymmärrän alla olevasta, että viimeiset kolme seurantakäyntiä ovat puolen vuoden sisään, kun 12kk kuntoutusjakso on ohi. Päätöksissä on nyt myönnetty 42 käyntiä ja 12kk voimassaoloa. Jos tulkintani on oikea, niin ymmärtääkseni emme voi laskuttaa kela, jos päätös ei ole voimassa seurantaikäntien ajan. Onko tarkoitus ollut, että päätös on voimassa 18kk?

Päätös tehdään vuodeksi kerrallaan. Kuntoutuksen seurantatapaamiset toteutetaan 2 – 6 kuukauden kuluessa viimeisen kuntoutusjakson päättymisestä ja laskutetaan vasta toteutumisen jälkeen.

Onko tapana tehdä asiakkaan ja palveluntuottajan välille oma palvelusopimus vai riittääkö Kelan päätös asiasta?

Kuntoutuspäätöksen lisäksi ei tarvita erillistä palvelusopimusta.

10 Kuntoutusraha tai muu kuntoutustuki

Voisiko saada selvempää ohjeistusta nuoren kuntoutusrahasta ja matkakorvauksista liittyen oma väylään.

Nuoren kuntoutusrahan maksaminen perustuu kotikunnassa laadittuun henkilökohtaiseen opiskelu- ja kuntoutumissuunnitelmaan. Nuoren kuntoutusrahan saaja voi osallistua Oma väylä -kuntoutukseen, vaikka se ei olisi osa KHOPS:a. Nuoren kuntoutusrahan myöntämisedellytykset voi opiskella tuoreesta esitteestä [Nuoren kuntoutusraha \(kela.fi\)](#)

Kuntoutusraha yms. etuudet herättävät Oma väylässä kysymyksiä. Asia nousee osin Nuotin kautta, joka ammatillinen kuntoutus ja siinä räätälöity kuntoutusraha saatavilla. Asiakkaat ovat saaneet myös kelalta erilaisia vastauksia. Mitä tukea asiakkaan on mahdollista Oma väylä kuntoutuksessa kelalta saada?

Kuntoutusrahaa voi saada omavastuuajan jälkeen sellaiselta kuntoutuspäivältä, joka kestää matkoineen vähintään 4 tuntia ja estää tekemästä työtä ja saamasta toimeentuloa. Oma väylä -kuntoutuksessa tapaamisten kesto vaihtelee 60-120 minuutin välillä

Voiko korvauksia hakea esimerkiksi opiskeluvälineisiin?

Oma väylä -kuntoutus perustuu kuntoutuslain 12§, jolloin palveluntuottajalle maksetaan kuntoutuksesta aiheutuva sopimuksen mukainen hinta, asiakkaalle ei aiheudu kuntoutuksesta kustannuksia.

Millaisissa tapauksissa Oma väylä kuntoutuksessa asiakas on oikeutettu kuntoutustukeen tai sairauspäivärahaan? Opinnot tai työ keskeytyy kuntoutuksen tarpeen ja alun vuoksi? Asiakas on ollut työttömänä ja aloittaa kuntoutuksen?

- Jos asiakkaalle on myönnetty kuntoutustuki eli määräaikainen työkyvyttömyyseläke, hän voi osallistua Oma väylä -kuntoutukseen. Kuntoutustuen edellytyksenä on, että asiakas on todettu kansaneläkelain mukaisesti työkyvyttömäksi

- Sairauspäivärahaan on oikeus, jos asiakas on työkyvytön, ja työkyvyttömyys jatkuu yli omavastuuajan (sairastumispäivä+9 seuraavaa arkipäivää). Jos vakuutettu saa opintorahaa, opintoraha vähennetään hänelle samalta ajalta maksettavasta sairauspäivärahasta.

11 Dokumentointi

Miksi loppulausunto pitää lähettää kahden viikon kuluessa kuntoutusjakson päättymisestä?

Määritelty aika liittyy asiakkaan etuun ja hänen sujuvan asioiden hoitamisen vuoksi. Loppulausunto voi ajankohtaisesti tärkeä esim. opiskelupaikan ratkeamisen tai työkyvyttömyyseläkepäätöksen teossa. Jos kuntoutuspäätöksen tekeminen syystä tai toisesta viivästyy, eivät asiakkaan prosessiin liittyvät asiat ole tuoreina mielessä.

Materiaaleista löytyvä Palvelulupaus – lähettääkö Kela sen asiakkaalle?

Palvelulupaus lähtee asiakkaalle Kelan kuntoutuspäätöksen liitteenä.

Täytyykö kuntoutuksen alussa toimittaa jotain dokumentteja Kelaan vai toimitetaanko ne vasta kuntoutuspalautteen yhteydessä? Esimerkiksi kuntoutussuunnitelma, tavoitteet, suostumukset, mittarit?

Dokumentit toimitetaan kuntoutuspalautteen yhteydessä.

12 Yleistä

12.1 Onko Kelalta suositusta siitä, miten kuntoutuspalautteen osalta otsikoidaan, jotta ne vastaisivat Kantaan liittyvää koodistoa? Otsikointivaihtoehtoja on useita kuten yhteenveto, lausunto ja hoitopalaute ja tähän kaipaisin selkeämpää ohjeistusta, jos sellainen on olemassa.

kuntoutuspalvelujen järjestämisen näkökulmasta ei ole ainakaan tällä hetkellä erityistä suositusta siitä, miten asiakkaan kuntoutuspalautte olisi hyvä otsikoida. Kanta -palvelujen ohjeistuksen mukaan kyse on kuntoutuksen kirjaamiseen liittyvästä kysymyksestä. THL vastaa kirjaamisen ohjeistuksesta ja mahdolliset jatkokysymykset voi lähettää

sotetiedonhallinta@thl.fi osoitteeseen. Käytettävissä on THL:n opas Potilastietojen kirjaamisesta ja otsikkojen käytöstä <https://yhteistyotilat.fi/wiki08/display/JULPOKY/6+Hoitoprosessin+vaiheet+ja+otsikot>

Kanta -palveluista ohjeistettiin käyttämään seuraavaa otsikkoa alla olevin perustein:

Loppuarvio (epikriisi)

Otsikkoa käytetään potilaan osastohoidon tai muun pitkäaikaisen hoidon tai **kuntoutuksen päättyessä** tehtävien yhteenvetomerkintöjen otsikkona. Loppuarvio kirjataan myös potilaan hoitovastuun **siirtyessä** toiseen organisaatioon tai pysyvästi erikoisalalta toiselle. Merkinnästä tulee selvitä, missä yksikössä hoito on tapahtunut ja miltä ajalta yhteenvedo on tehty. Loppuarviotekstiä tulee jäsentää muita otsikoita käyttäen.

Loppuarviossa kirjataan yhteenvedo hoidon, **kuntoutuksen** tai terapian kulusta, lopputuloksesta, mahdollisista poikkeavuuksista ja potilaan tilasta hänen poistuessaan hoitoyksiköstä. Epikriisiin kirjataan rakenteisesti päädiagnoosi ja mahdolliset sivudiagnoosit. Yksityiskohtaisia tietoja tai yksittäisiä rakenteisia tietoja ei loppuarviolle kirjata kuin perustelluissa poikkeustapauksissa. Yleensä yhteenvedo asioista on riittävä.

Mahdollisiin jatkokysymyksiin saat varmasti parhaimman avun THL:n sähköpostiosoitteesta.

Mitä tietoja palveluntuottajan tulee säilyttää paperisena?

Oma väylä -kuntoutuksen Yleisen osan 1.5 Asiakkaan henkilötietojen käsittely sanoo, että EU:n tietosuojasetus (2016/679) määrittää henkilötietojen käsittelyä ja henkilötietoja käsittelevien tahojen roolit. Palveluntuottajana toimit tietosuojasetuksen mukaisesti itsenäisenä rekisterinpitäjänä ja vastaat siitä, että käsittelet henkilötietoja tietosuojalainsäädännön edellyttämällä tavalla. Asiakkaan henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan esimerkiksi henkilötietojen keräämistä, säilyttämistä, käyttöä, siirtämistä ja luovuttamista. Kun kyse on potilasasiakirjoista, huomioi potilasasiakirjoja koskeva eri-

tyislainsäädäntö, kuten laki potilaan asemasta ja oikeuksista, sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annettu laki sekä potilasasiakirjoja koskeva viranomaisohjeistus.

Mitä tietoja tulee lähettää teille? Voiko lähettää esim. salattuna sähköpostina (ei paperisena)?

Kela ylläpitää Kanta-järjestelmää, mutta Kelalla ei ole käyttöoikeutta kantajärjestelmän tietoihin (esim. asiakaskohtaisiin kirjauksiin), tämän vuoksi Kelalle toimitettavat asiakasta koskevat asiakirjat, kuten kuntoutuspalaute, toimitetaan Kelaan postitse.

Kun lähetät yksittäistä asiakasta koskevaa tietoa sähköpostilla, käytä suojattua yhteyttä. Käyttäessäsi suojattua sähköpostia vastaat siitä, että sähköposti todella on suojattu, otsikkokentässä ei ole asiakkaan nimeä tai muita henkilötietoja ja liitteet ovat luettavia. Lisätietoja suojatun sähköpostin käytöstä löytyy <https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-asiakaspalvelu-suojattu-sahkoposti>. Tämä ohje ei koske kuntoutuspalautteita, vaan ne toimitetaan Kelaan postitse.

Jos Oma väylä kuntoutus on päättynyt ja kaikki seurantakäynnitkin toteutuneet, kuinka kauan meidän tulisi säilyttää asiakkaan papereita ja lomakkeita? Vai voiko ne tuhota vai pitääkö toimittaa kelaan säilytettäväksi?

Palvelukuvauksen yleisessä osassa lukee sopimuskauteen viitaten, että Palvelujen laadun arvioimiseksi Kelalla on oikeus valvoa palvelun toteutusta. Tästä johtuen asiakkaiden kuntoutusasiakirjat on säilytettävä vähintään kyseisen palvelun sopimuskauden ajan. Koska rekisteröitymismenettelyllä hankitussa kuntoutuspalvelussa ei ole sopimuskausia, vaan sopimus on voimassa toistaiseksi, sovelletaan seuraavaa ohjetta:

Rekisterinpitäjänä vastaat siitä, että asiakirjojen säilytyksessä noudatetaan voimassa olevia säännöksiä (mm. tietosuoja-asetus ja kirjanpitolaki). Potilastietojen osalta tulee huomioida sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista ja asetuksen mukaiset säilytysajat sekä Valviran ohjeistus asiaan liittyen.

Onko Oma Väylä -läheteitä tulossa lisää?

Kuntoutuspäätökset lähetetään reaaliajassa palveluntuottajille sähköpostitse sitä mukaa kun päätöksiä tehdään. Emme pysty etukäteen vastaamaan mahdollisista tulossa olevista Oma väylä -päätöksistä.

Voiko Kelan sivuilla olevaa Oma väylä -kuntoutuksen materiaalia käyttää palveluntuottajan verkkosivuilla?

Tietoa viestinnästä ja markkinoinnista löytyy palvelukuvauksen yleisestä osasta kohdasta 13.

Asiakkaalla voi olla diagnosoituna samanaikainen psykiatrinen häiriö, jonka hoito toteutuu terveydenhuollossa." Onko ajateltu, että jossakin kohtaa psyk.dg sulkee pois Oma Väylän?

Oma väylä -kuntoutus on harkinnanvaraista kuntoutusta, joka täydentää lakisääteistä kuntoutusta. Yleisesti harkinnanvaraisen kuntoutuksen tavoitteena on henkilön työelämässä pysyminen tai sinne palaaminen turvaamalla tai parantamalla hänen työ- tai toimintakykyään. Lapsilla ja nuorilla tavoitteena on toiminta- ja opiskelukyvyn turvaaminen sekä lapsen tai nuoren perheen tukeminen. Tiettyjä diagnoosirajoitteita ei ole asetettu. Oma väylä -kuntoutusta järjestetään ainoastaan harkinnanvaraisena kuntoutuksena, eikä järjestetä vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen asiakkaille, joilla sairaus aiheuttaa huomattavia suoriutumisen ja osallistumisen rajoitteita. Ts. jos esimerkiksi psyykkisesti sairaan nuoren toimintakyky ei sairauden vuoksi täytä harkinnanvaraisen kuntoutuksen kriteereitä, ei kuntoutusta voida myöntää.

Jos nuorella ei ole mahdollista käyttää julkisia kulkuneuvoja tai hän kokee muuten matkan haasteelliseksi, miten palveluntuottajan tulisi näissä tilanteissa ohjeistaa nuorta? Voiko nuori saada rahallista tukea matkoihin?

Kela korvaa kuntoutusmatkoista aiheutuneita kustannuksia. Matkakorvausta tulee hakea 6 kuukauden kuluessa matkan tekemisestä. Matkoja korvataan halvimman matkustavan mukaan esim. julkinen liikenne. Jos asiakkaan terveydentila (SV67) tai puutteelliset liikenneolosuhteet edellyttävät taksin käyttöä, voidaan taksimatka korvata: tällöin taksi tulee tilata alueellisesti keskitetystä tilausnumerosta. Kela.fi/matkat

Siirrämmekö asiakaskäyntien kirjaukset Kantaan?

Kela on arvioinut Oma väylä -kuntoutuksen olevan terveydenhuollon palvelu, jossa noudatetaan muun muassa potilasasiakirja-asetuksen mukaisia kirjaamiskäytäntöjä sekä asiakastietolain säännöksiä. Näin ollen, jos palveluntuottajan potilasasiakirjojen pitkäaikaissäilytys toteutetaan sähköisesti, myös asiakaskäynnit siirrettäisiin Kantaan. Aluehallintovirasto antaa tarvittaessa lisäohjausta terveydenhuollon kirjaamiskäytäntöjä koskien.

Nuotti-valmennuksessa päätöksen tekijän kanssa pystyy suoraan käsittelemään nuoren asioita. Oma väylässä pitää yhteyttä ottaa Kelan viranomaislinjan kautta ja pyytää yhteydenottoa, ei ole siis suoraa numeroa ratkaisijalle. Onko näin jatkossakin?

Oma väylä -kuntoutuksessa käsittelijän yhteystietoja ei ole päätöksessä. Kelan yhteydenottoa voi pyytää esimerkiksi viranomaislinjan kautta. Tilanteeseen ei ole tulossa ajankohtaisesti muutoksia.

Olemme ottaneet käyttöön päivitetyn version kuntoutuksen hyödyn arvioinnin suostumuslomakkeesta (KU 5), mutta se on herättänyt kysymyksiä. Vastausvaihtoehtoja on kyllä ja ei, mutta ennen allekirjoitusta kuitenkin sanotaan, että allekirjoittamalla vahvistan osallistumiseni. Eli tuleeko lomaketta täyttää, jos henkilö ei halua osallistua tutkimukseen ja lähetetäänkö lomakkeita, joissa kieltäydytään, kelalle? En löytänyt tähän sivuiltanne vastausta.

Jos asiakas ei halua osallistua, ei suostumuslomaketta tarvitse täyttää lainkaan ja lomaketta ei tarvitse kieltäytyneen asiakkaan osalta toimittaa Kelaan.

Tutkimuseettisesti henkilötiedon kerääminen osallistumisesta kieltäytyneiltä olisi turhaa ja siksi on parempi, että ei-vastauksia ei lähetetä mihinkään (koska suostumuslomake sisältää henkilötunnuksen eikä tietoa voida hyödyntää tutkimuksessa). Eettisesti ajatellen on myös parempi, että tutkimukseen osallistumisesta kieltäytyminen ei tutkimukseen pyydettävältä edellytä vaivannäköä.